Nota Groen Den Helder
(concept)

Concept 19 augustus 2008
Afdeling RWO
Team Beleidsontwikkeling

Het Groene Casco: groenvisie 2020

De Nota Groen presenteert de visie van de gemeente Den Helder op de gewenste ontwikkeling en beheer van haar groene structuur. Daarbij gaat het over het stedelijk groen in de stad, maar ook over het groene landschap in het buitengebied. Den Helder is gezegend met veel groen. Dit zie je direct als je de gemeente binnenkomt: opvallend is het open groene landschap met de duinen op de achtergrond, maar ook het groen van De Stelling, Quelderduyn en de Nollen springen in het oog. Deze groene gebieden geven structuur aan de stad, liggen daar ook midden in en zijn van grote waarde voor het welzijn van de stad.

Het is dan ook niet voor niets dat in de Nota Groen de Stelling, Quelderduyn, de Nollen en de Huisduinderpolder tot kerngroengebied van Den Helder worden benoemd. Dit betekent veilig stellen van de groene ruimten in dit gebied en meer aandacht voor het versterken van het samenhangende groene karakter en gebruik van dit gebied.

Daarnaast liggen er ook voor de verschillende wijken opgaven om de structuur en inrichting van groen op een hoger plan te brengen, waarbij elke wijk zijn eigen groene identiteit heeft.

De kaart Groene Casco geeft hier een weergave van. In de nota is na te lezen hoe tot deze groenvisie is gekomen.

Inhoud

Het Groene Casco: groenvisie 2020

1. Inleiding 3
   - 1.1 Aanleiding 3
   - 1.2 Doelstelling en ambitie 4
   - 1.3 Status 4
   - 1.4 Totstandkoming 4
   - 1.5 Leeswijzer 4

2. Beleidskader 5
   - 2.1 Inleiding 5
   - 2.2 Landelijk beleid 5
   - 2.3 Provinciaal beleid 7
   - 2.4 Gemeentelijk beleid 8

3. Analyse 9
   - 3.1 Inleiding 9
   - 3.2 Historische elementen 9
   - 3.3 Waterhuishouding 9
   - 3.4 Natuur 10
   - 3.5 Landschapstypologieën 10

4. Visie 18
   - 4.1 Inleiding 18
   - 4.2 Hoofdthema’s 18
   - 4.3 De deelgebieden 22

5. Beheer 25
   - 5.1 Inleiding 25
   - 5.2 Beleidskeuzen groenbeheer 25

6. Uitvoering 27
   - 6.1 Strategie 27
   - 6.2 Financiering 28
   - 6.3 Uitvoeringsprogramma 29

Literatuur

Bijlagen

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Het belang van groen wordt steeds beter onderkend. Groen is al lang geen decor meer, maar een basis voor gezondheid en leefbaarheid, vooral in een bebouwde omgeving. In de publicatie Recht op Groen, in 2005 uitgebracht door de Raad voor het Landelijk gebied, zijn de functies van groen in vier 'containerbegrippen' ondergebracht:

- Groen zorgt voor leefbaarheid: prettig ontmoeten, prettig wonen, ontspannen dichtbij en verder van huis, spelen en bewegen, architectuur van de omgeving draagt bij aan de identiteit van buurt en stad, beleven van natuur, verminderen van onveiligheid door jeugdigen.
- Groen draagt bij aan de gezondheid van mensen: herstel van stress, stimuleert tot bewegen, bevordert concentratie, vergemakkelijkt sociaal contact, bijdrage aan geluidssanering, adsorberen van fijn stof, NO2 en ozon.
- Groen heeft ook een economische functie: maakt een stad aantrekkelijk voor wonen, toerisme, recreatie en werken, een gezondere bevolking betekent minder maatschappelijke kosten, er is sprake van een meerwaarde van onroerend goed, opvang van water/retentie leidt tot besparingen op investeringen in rioolstelsels.
- Groen heeft een functie voor natuur: verhoging biodiversiteit, specifieke stedelijke biotopen, beleven van natuur leidt tot draagvlak voor natuurbehoud en natuurontwikkeling.

Groene kwaliteit in de openbare ruimte vervult dus functies voor mens, economie en natuur. Het geven van een goede invulling aan het groenbeleid draagt daarmee voor de gemeente dus bij aan deze functies.

De Strategische visie 2020 bevestigt deze constatering door de natuur- en recreatiegebieden als sterke kant van Den Helder te benoemen. Wonen in Den Helder is aantrekkelijk door de nabijheid van de kust en diverse natuurgebieden. De rust en ruimte die dit met zich meebrengt zijn bijzondere waarden die bovendien vele mogelijkheden bieden voor toerisme en recreatie. Deze bijzondere waarden moeten worden gekoesterd. Eén van de doelstellingen is dan ook dat Den Helder een grote variëteit biedt aan ruim opgezette, groene woonmilieus.

In 1993 is het Beleidsplan Natuur, Landschap en Stedelijk Groen (BNLS) opgesteld om een nadere invulling te geven aan het groenbeleid in Den Helder. Hierin is het Groene Casco voor Den Helder gedefinieerd en vastgelegd op kaart. Op de Groene Casco kaart zijn alle waardevolle groenstructuren aangegeven die voor Den Helder belangrijk zijn en behouden en versterkt dienen te worden. Het BNLS is inmiddels verouderd en voor een groot deel tot uitvoering gebracht. Wet- en regelgeving op het gebied van natuur hebben belangrijke veranderingen ondergaan, er zijn nieuwe groengebieden bijgekomen en een aantal natuurgebieden binnen de gemeente is overgedragen aan de Stichting Landschap Noord-Holland. Dit heeft ook consequenties voor de nieuw op te stellen Groene Casco kaart in de Nota Groen.

De Nota Groen kan dan ook worden gezien als opvolger van het BNLS, waarin op basis van de huidige regelgeving en nieuwe inzichten het groenbeleid voor 2008 t/m 2012 wordt neergelegd met een doorkijk naar 2020. Met dit beleidskader wordt een invulling gegeven aan

de groene doelstelling uit de Strategische Visie. Daarnaast wordt een belangrijke input geleverd voor de in 2008 op te stellen Structuurvisie 2020.

1.2 Doelstelling en ambitie
De Nota Groen gaat zowel over het stedelijke gebied van Den Helder als het buitengebied. Het is een kaderstellende nota voor de uitwerking en uitvoering van plannen en projecten voor groen in Den Helder die in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen op het gebied van wonen, werken, natuur en recreatie worden meegenomen. De prioriteiten waarop de Nota Groen inzet voor de komende vier jaar worden aangegeven in een uitvoeringsprogramma.

De doelstelling van de nota is drieledig:
1. Het bieden van een raamwerk, waarbinnen keuzes en afwegingen kunnen worden gemaakt in het kader van ruimtelijke ingrepen die van invloed zijn op het groen, alsmede bij veranderende maatschappelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op de functies van het groen.
2. Een kader bieden voor een duurzame groenontwikkeling; inrichting, beheer en gebruik van groen moeten op elkaar zijn afgestemd.
3. Het bieden van achtergrondinformatie voor bestuurders, ambtenaren en burgers op het gebied van stedelijk groen en landschap.

Deze doelstelling vertaalt zich in de volgende ambities voor de Nota Groen:
- Ruimte voor groen in en om de stad: een vastgestelde hoofdgroenstructuur;
- Formuleren van een visie op het gebruik, de toegankelijkheid en de beleving van groen;
- Formuleren van uitgangspunten voor duurzaam beheer en onderhoud van openbaar groen.

1.3 Status
De Nota Groen wordt vastgesteld door het college van B&W en de raad en heeft daarmee de status van gemeentelijk kaderstellend groenbeleid. Dit betekent dat bij ruimtelijke ontwikkelingen, beleidsplannen en projecten aantoonbaar rekening dient te worden gehouden met de visie en de gestelde kaders van de nota. Afwijkingen van de kaders, omwille van duidelijke afwegingen met betrekking tot andere beleidsvelden, dienen te worden voorgelegd aan het college.

1.4 Totstandkoming
Voor de totstandkoming van de Nota Groen is gestart met een evaluatie van het BNLS. Een samenvatting van de evaluatie van het BNLS is opgenomen in bijlage x.
Vervolgens is in een gemeentelijke projectgroep en in diverse bijeenkomsten met betrokken partijen en bewoners onderzocht hoe er vorm gegeven kan worden aan het nieuwe groenbeleid voor Den Helder. Dit laatste heeft in 2007 geresulteerd in een Werkdocument Nota Groen. Dit document vormde een basis voor de opzet en inhoud van de nota.
De Nota Groen is vervolgens door de betrokken gemeentelijke afdelingen uitgewerkt en ter advisering voorgelegd aan de Adviescommissie Natuur en Landschap.

De concept-nota heeft vier weken ter inzage gelegen en is in twee bijeenkomsten van de raadscommissie Stadsontwikkeling en Beheer behandeld.

1.5 Leeswijzer
Hoofdstuk 2 gaat in op het beleid van Rijk, Provincie en de gemeente Den Helder ten aanzien van stedelijk groen en natuur en landschap.
In hoofdstuk 3 wordt een analyse gegeven van de stand van zaken van de groenvoorziening in Den Helder, de sterke en zwakke kanten daarvan en de kansen die er zijn om tot verbeteringen te komen.
De groenvisie die in hoofdstuk 4 besproken wordt geeft het beleidskader voor de ontwikkeling van stedelijk groen en landschap weer, zowel thematisch als per deelgebied van de gemeente.
Het beheer van stedelijk groen komt aan de orde in hoofdstuk 5.
Hoofdstuk 6 geeft aan op welke wijze de uitvoering van het groenbeleid gestalte kan krijgen en geeft een uitvoeringsprogramma.

2. Beleidskader

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een korte opsomming gemaakt van het voor dit document relevante beleid. Hierbij wordt voornamelijk gefocust op de toepassing van het landelijk en provinciaal beleid binnen onze gemeente. Met andere woorden; welke kaders worden in landelijk, provinciaal en gemeentelijk beleid gesteld waarmee bij het opstellen van deze nota rekening gehouden dient te worden.

2.2 Landelijk beleid

Natura 2000 doelendocument

Het Natura 2000 doelendocument is een beleidsdocument van het ministerie van LNV. In dit document zijn 162 gebieden aangewezen die in Europees verband bijdragen aan een netwerk van natuurgebieden, met als doel het waarborgen van de biodiversiteit in europa.
Een aantal van deze gebieden valt binnen onze gemeente of grenst daaraan, nl.

1. Waddenzee
2. Noordzeekustzone
3. Duinen Den Helder-Callantsoog

Voor deze gebieden zijn soorten en habitattypen vastgesteld, welke in een ‘gunstige staat van instandhouding’ dienen te worden gehouden of gebracht.

Nota Ruimte

In de Nota Ruimte wordt aangegeven dat de verhouding tussen rood en groen beter in balans gebracht dient te worden. Hierbij wordt een richtlijn gegeven van 75 m2 groen per woning voor nieuwe lokaties. De overheid rekent erop dat gemeenten bij de opzet van nieuwe uitleglocaties dit richtgetal zullen hanteren. Voor bestaande wijken dient ook gezocht te worden naar een betere balans tussen rood en groen. Aangezien het richtgetal van 75 m2 per woning veelal niet haalbaar is, dient per wijk een streefgetal vastgesteld te worden.

Flora- en faunawet

Deze wet biedt, uit het oogpunt van natuurbehoud, bescherming aan alle in- en uitheemse planten- en diersoorten die in Nederland in het wild leven. Uitgangspunt van de wet is dat er geen schade aan beschermde dieren en planten mag worden toegebracht. Bij voorgenomen werkzaamheden moet daarom een ontheffing van de wet worden aangevraagd. De wet is zodanig aangepast dat er nu met het hanteren van een gedragscode de mogelijkheid geboden wordt om zonder tijdrovende administratieve procedures van ontheffingen werken te mogen uitvoeren. Er is een standaard gedragscode voor stedelijke gebieden opgesteld door Stadswerk en de VHG. De gemeente Den Helder heeft zich nog niet aan een dergelijke gedragscode geconformeerd.

Boswet

De Boswet is een wetgeving, welke in het leven is geroepen om bossen en houtopstanden duurzaam in stand te houden. De Boswet is echter alleen van toepassing op houtopstanden, die buiten de ‘bebouwde kommen Boswet’ liggen. Voor bomen die binnen de bebouwde kom liggen is de gemeentelijk kapverordening van toepassing.
In de gemeente Den Helder zijn de grenzen van de ‘Bebouwde kommen Boswet’ in 2005 herzien. Voor bomen die gekapt worden en die onder de Boswet vallen, dient voorafgaand aan de kap een ontheffing aangevraagd te worden bij het ministerie van LNV.

2.3 Provinciaal beleid

Streekplan
In het streekplan wordt de gemeente ingedeeld in drie typen gebieden, nl. stedelijke gebied, zoekgebied en uitsluitingsgebied. Het uitsluitingsgebied is het enige gebied waarin niet gebouwd mag worden. Hieronder vallen de kustzone; duinen en de binnenduinrand.
In het streekplan is ook de Provinciale Ecologische Hoofd Structuur (PEHS) aangegeven. Deze valt, behalve de kuststrook van Noordzee en Waddenzee, buiten de gemeentegrenzen van Den Helder.
De voor Den Helder in relatie tot groen belangrijkste ontwikkelingen die in het streekplan worden genoemd zijn:
- behouden van archeologisch waardevolle terreinen;
- bieden van aantrekkelijke woonmilieus door stedelijke vernieuwing;
- behouden van de open ruimte (bollenteelt);
- versterken van de kuststrook in combinatie met andere functies (o.a. recreatie).

Provinciaal beleidskader Landschap en Cultuurhistorie
In het provinciaal beleidskader landschap en cultuurhistorie wordt het beleid voor het landschap in de Kop van Noord-Holland aangeduid aan de hand van twee landschapstypen: het Jonge Duinlandschap en het Aandijkingenlandschap
Voor Den Helder is voor de Nota Groen van belang:

Jonge duinlandschap
- behouden van de scherpe overgang tussen duinen en polder.
- versterken van landschappelijke zonering en ecologische gradient door natuurontwikkeling en herstel van het watersysteem.
- ontwikkelen tot een samenhangend en aaneengesloten gebied met hoge natuur- en landschapswaarden.
- herstel en aanleg van duinrellen.
- natuurontwikkeling in de binnenduinrand.

Aandijkingenlandschap
- behouden van karakteristieke kenmerken van de ontsluiting en verkaveling.
- versterken van de hoofdstructuur bestaande uit dijken, watergangen en bebouwde/ beplante wegen.
- gebruik makend van zoete en brakke kwel, de variatie in het landschap versterken.
- Met ontwikkelingen aansluiten op de landschappelijke kenmerken, zoals het patroon van wegen en waterlopen (vierkantenstructuur).
- Bij de vormgeving van wegen, waterlopen en dijken gebruik maken van de structuurlijnen en landschappelijke en cultuurhistorische elementen.

Noord-Hollandskanaal
- versterken van het kanaal als landschappelijk element (contrast).

Provinciaal landschapsbeleid (2001)
Aangegeven wordt dat:
- de kustzone behouden en versterkt dient te worden door versterking van de landschappelijke en natuurwaarden.
- het aandijkingenlandschap ruimtelijk gezien een open en grootschalig karakter heeft met een vlakke ligging en een scherpe overgang vormt naar de duinen. De aangegeven ontwikkelingsrichting voor de aandijkingen zijn het versterken van de bestaande hoofdstructuur en het herstel van kleine elementen (zoals bv. nollen).
- het Noordzee en Waddengebied gekenmerkt worden door extreme openheid en droogvallende platen (Waddenzee en Razende Bol) en worden beschermd.
- het stedelijk netwerk een complexe beslotenheid met een dominante infrastructuur heeft. Hiervoor wordt als ontwikkelingsrichting aangegeven 'het ontwikkelen van de stedelijke groenstructuren'.

2.4 Gemeentelijk beleid

Kapverordening Den Helder
Om het bomenbestand binnen de gemeente te beschermen is in de Algemene Plaatselijke Verordening 1996 een artikel opgenomen betreffende het bewaren van houtopstanden. Hierin is opgenomen dat voor alle bomen binnen de gemeente, die op een hoogte van 1,20 meter een diameter van 30 cm of meer hebben, een kapverbod geldt. Deze bomen mogen alleen gekapt worden indien hiervoor een kapvergunning is aangevraagd. De Kapverordening is aan herziening toe.

Nota 'Spelen in Den Helder'
In de Nota 'Spelen in Den Helder' worden speelruimten onderverdeeld in twee typen, nl. formele en informele speelruimten. De formele speelplekken zijn speelplekken waar speeltoestellen worden geplaatst. Afhankelijk van de lokatie wordt hierbij rekening gehouden met de inrichting. De informele speelplekken hebben geen speeltoestellen maar vormen een spelaanleiding voor het spelen. Hierbij moet gedacht worden aan bos, duinen, strand, slootkant etc. Bij de inrichting van het groen dient dan ook rekening gehouden te worden met het informele spelen. Om spelen te stimuleren moet er voldoende groen in wijken en buurten aanwezig zijn. Hier dienen spelaanleidingen gecreëerd te worden waar kinderen veilig, ontdekkend kunnen spelen. Voor de inrichting, onderhoud en beheer van informele speelruimte is nog geen beleid vastgesteld. Dit zal worden meegenomen bij de herziening van het speelbeleid, dat zijn weerslag zal krijgen in een nieuwe Nota Spelen of in de op te stellen Nota Jeugdbeleid.

Hondenuitlaatbeleid
In Den Helder is een hondenuitlaatbeleid vastgesteld. Hierin is aangegeven waar honden los of aangelijnd uitgelaten mogen worden. Deze lokaties zijn aangegeven op de 'Hondenpoep plattegrond'. Tot deze gebieden behoren onder andere Mariëndal, de Noordzeedijk, de liniedijk, het gebiedje aan de Duinweg en de Donkere Duinen. Ook op het strand mogen honden beperkt loslopen.
Het hondenuitlaatbeleid heeft invloed op het beheer van het groen. Bij de inrichting en het beheer van het openbaar groen dient rekening gehouden te worden met hondenpoep.

3. Analyse

3.1 Inleiding

Als basis voor de ontwikkeling van een groenvisie voor Den Helder is een analyse gemaakt van de historische en ruimtelijke kenmerken en ontwikkelingsmogelijkheden van stedelijk groen en het landschap. Deze worden in dit hoofdstuk beschreven aan de hand van enkele thema's, en met onderscheid naar de verschillende deelgebieden aan de hand van sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen. De analyse is weergegeven op een aantal kaarten. Deze zijn tussen de tekst geplaatst en tevens in bijlage 3 vergroot weergegeven ten behoeve van de leesbaarheid.

3.2 Historische landschapselementen

Het landschap is opgebouwd uit landschapselementen. Door de eeuwen heen heeft het landschap zich gevormd naar de huidige situatie. In het huidige landschap is een deel van de landschapselementen die eeuwen geleden aanwezig waren, nog steeds herkenbaar aanwezig. Een deel van deze landschapselementen is echter geheel of gedeeltelijk verloren gegaan. De belangrijkste landschapselementen zijn weergegeven op de twee historische kaartjes die de situatie omstreeks 1795 en 1867 weergeven.

Landschapselementen tot 1795

Op kaart 1 van bijlage 3 is een aantal historische landschapselementen aangegeven. Een klein aantal daarvan is nog steeds zichtbaar aanwezig, het grootste deel is echter verloren gegaan. Enkele nollen zijn nog in het landschap waarneembaar. Het terrein De Nollen bij station Den Helder Zuid en de Garst zijn daar voorbeelden van. Andere nollen zijn nog slechts terug te vinden in de ondergrond. Ook het wegenpatroon is nog deels waarneembaar. De Jan Verfailleweg en de vijfspong, waarvan o.a. de Javastraat, Middenweg, Polderweg nu nog steeds aantakken op de vijfsprong. Sinds omstreeks het jaar 1600 bestaat er een begraafplaats aan de Kerkhoflaan. Belangrijke dijken in deze periode waren de 'Verloren Dijk', de sluisdijk (tegenwoordig Brakkeveldweg & Sluisdijkstraat) en de Van Olden Barneveldsdijk. Het Nieuwe Diep had als vangdam en leidam een watergeleidende functie. Het Eiland Huisduinen en het kweldergebied dateren van voor 1795 maar zijn nog steeds van invloed op de huidige ondergrond.

Landschapselementen rond 1867

Rond 1867 was het Noordhollandsch Kanaal reeds voltooid. Het Nieuwe Diep functioneerde als stroomgeul tussen tussen de tegenwoordig zo geheten Waddenzee en Marsdiep en had tevens een bescheiden functie als haven. Het Helders kanaal was gegraven (langs de huidige Kanaalweg). Ook de spoorlijn was aangelegd. Deze liep door tot aan het huidige Koningsplein en is later ingekort waardoor het station nu op haar huidige plaats ligt. Den Helder was een vestingstad geworden. Willemsoord, Fort Erfprins, Fort Dirksz. Admiraal, Fort Westoever, Fort Oostoever en Fort Kijkduin vormden samen met de liniedijk de verdedigingslinie van Den Helder. In 1879 is hier Fort Harssens aan toegevoegd. Het woeste landschap was ontgonnen, in 1867 waren drie polders, het Buitenveld, het Koegras en de Vijf Pachthoeven reeds aangedijkt. En ook het wegennet was verder uitgebreid.

3.2 Waterhuishouding

De kwaliteit van de waterhuishouding in de gemeente heeft een grote invloed op groen. Zoet en brak water zijn sterk bepalend voor natuurontwikkeling.Op kaart 3 in bijlage 3 is de verdeling tussen gebieden met zoet en (licht) brak water weergegeven.

In het waterplan Waterbreed is gekozen voor het scheiden van de waterhuishouding in twee deelsystemen; zoet, schoon kwelwater uit de duinen en (licht) brak water afkomstig uit het Noord Hollands Kanaal en de maritieme wateren.

De verwachting is dat brak kwelwater desondanks een steeds grotere rol in de waterhuishouding zal gaan innemen in Noord Holland. Gunstige omstandigheid voor Den helder is echter dat de zoute kwel zich beperkt tot het diepere grondwater , waardoor dit geen directe consequenties heeft voor de ontwikkeling van groen. Getracht wordt om door peilverhogingen het zoete water zo lang mogelijk vast te houden. .

3.3 Natuur

De natuur in en rond Den Helder is ontstaan onder invloed van verschillende factoren. Hierbij geldt de invloed van de zee als de overheersende factor. Door deze invloed zijn gebieden met bijzondere en specifieke natuurwaarden ontstaan. Karakteristiek zijn de duinen, wadden en slikken. Bijzonder is het lage kalkgehalte in het zand van de duinen. Dit brengt een specifieke plantengroei met zich mee. Van nature ontbreekt het successiestadium bos rond Den Helder. Onder invloed van de mens heeft zich op een paar locaties toch bos ontwikkeld. Op diverse locaties is de kenmerkende flora en fauna te vinden van een zoet, zout of brak milieu.
De mens heeft ook een belangrijke invloed gehad op de ontwikkeling van natuur in en rond Den Helder. Een belangrijk voorbeeld hiervan is de aanleg van de zeewering waardoor een groot deel van de natuurlijke dynamiek is verdwenen. Bijzondere levensgemeenschappen zijn vervangen door andere, met wisselende waarden. Andere voorbeelden van menselijke invloed zijn de inpoldering, de aanleg van de Stelling, de stedelijke bebouwing en de verschillende vormen van recreatie.

Op kaart 4 in bijlage 3 zijn de gebieden met natuurwaarden op kaart aangegeven. Daarbij is vermeld bij wie de gebieden in eigendom en beheer zijn. De gebieden zijn afkomstig uit de ‘Atlas natuurgebieden Den Helder’ (1995). Hierin worden de waarde van deze gebieden voor natuur en landschap en de geschiedenis ervan uitvoerig beschreven. Sinds het verschijnen van deze atlas zijn enkele natuurontwikkelingsgebieden toegevoegd in Den Helder: Refugium, Duinzoomgebied zuidkant Mariëndal en het gebied bij Station Den Helder Zuid.

3.4 Landschapstypologiëen

Het landschap binnen de gemeente is historisch opgebouwd uit een viertal landschapstypen:
- Zee (Noordzee en Waddenzee)
- Duinen
- Aandijkingenlandschap
- Stedelijk gebied

Zee en duinen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en vervullen een belangrijke functie voor natuur en recreatie. De structuurplannen Duinzoom en Julianadorp aan Zee geven aan dat het Duinzoomgebied (tussen Donkere Duinen en Callantsogervaart) zich verder zal ontwikkelen tot gebied voor natuur en recreatie.

Het aandijkingenlandschap wordt gekenmerkt door agrarische functies: akkerbouw en bollenteelt. De kavels zijn gerangschikt langs een gridpatroon van wegen die door het gebied lopen. In het aandijkingenlandschap zijn nog enkele nollen (restanten van de vroegere binnenduintjes) zichtbaar.

Het landschapstype stedelijk gebied is opgebouwd uit werklocaties (Nieuwe Haven Marine, Haven Den Helder, de industrieterreinen Oostoever en Westoever, De Kooy, bedrijventerrein

Kooypunt, en uit vijf wijken (Huisduinen, Stad binnen de Linie, Nieuw Den Helder, De Schooten en Julianadorp).
Een aantal werklocaties valt buiten de invloedssfeer van deze nota in die zin dat deze locaties in eigendom en beheer zijn van derden. Het betreft de terreinen van Marine en Oostoever. In de haven van Den Helder en op Westoever speelt groen geen rol van betekenis. Alle openbare ruimte staat den dienste aan haven- en werkactiviteiten en wordt ten volle benut met infrastructuur.
Daarom worden in het vervolg van deze nota uitsluitend de werklocaties De Kooy en Kooypunt meegenomen.

De vijf wijken van het stedelijk gebied, de beide werklocaties De Kooy en Kooypunt, en het buitengebied van Den Helder zijn afzonderlijk geanalyseerd op de sterke en zwakke kanten ten aanzien van groen en op de kansen en bedreigingen voor groen die deze deelgebieden kennen.

1. Huisduinen
De totstandkoming van Den Helder is begonnen met de eerste bewoning op het voormalige eiland Huisduinen. Huisduinen is dan ook te omschrijven als het oudste gebied van Den Helder, echter afgaand op de aanwezige bebouwing oogt Huisduinen niet zo. De meeste bebouwing stamt uit de 20e eeuw.
Binnenwijks kent Huisduinen nauwelijks openbaar groen. Het groene karakter van Huisduinen wordt gevormd door privégroen en door het open landschap rondom. Beheersmatig gezien hoort Huisduinen bij de wijk Nieuw Den Helder.

Sterke punten:
- uitloopmogelijkheden naar Dijk en duingebied.
- Zicht op het buitengebied.

Zwakke punten:
- Ontbreken van groen op het plein bij de kerk.
- Weinig mogelijkheden voor stedelijk groen vanwege de directe invloed van de zeewind.
- Geen gebruiksmogelijkheden (wandelpaden) polder van Huisduinen

Kansen:
- De ontwikkeling van het OS&O-terrein tot woningbouwlocatie.

Bedreigingen:
- geen

2. Stad binnen de Linie
Dit stadsdeel kent de oudste bebouwing van Den Helder. Het is gegroeid binnen de begrenzing van De Stelling van Den Helder. Het gebied kent een menging van woon- en werkfuncties met voorzieningen in het Stadshart. Er wonen relatief veel alleenstaanden, met name jongeren en senioren. Grondgebonden woningen zonder voortuin overheersen in het centrum. Het straatbeeld is hier stenig. Dit in tegenstelling tot het westelijk en zuidelijk deel van dit deelgebied waar ook sprake is van privégroen in het straatbeeld.

De hoeveelheid openbaar groen bedraagt circa 45 m2 per woning en bestaat voornamelijk uit kleinschalig groen, zoals perkjes en plantenbakken. De wijk ‘Binnen de Linie’ heeft een herkenbare, met laanbomen uitgeruste hoofdinfrastructuur Het groenbeeld van de wijk wordt dan ook voor het grootste deel door straat- en laanbomen gedomineerd. De wijk heeft de beschikking over een beperkt aantal open groene ruimtes (gebruiksgroen), zoals aan de Pasteurstraat en de A.Y. Kuyperstraat, en op ‘verborgen’plekken zoals speeltuin Elto. Deze ruimtes staan onder druk van zowel bebouwing als verkeer. De belangrijkste (groene) dragers van het gebied zijn De Stelling van Den Helder, het Churchillpark en de Dijkzone.

De belangrijkste ontwikkeling binnen dit deelgebied is de herstructurering van het Stadshart. Hiervoor wordt thans een uitwerkingsplan gemaakt. Dit plan voorziet in een stadspark tussen het station en het Koningsplein, met zit- en speelplekken en terrassen op het Julianaplein. De Beatrixstraat zal worden heringericht en een dubbele bomenrij krijgen. Waar mogelijk worden bomen in het straatbeeld opgenomen en wordt groen openbaar gemaakt. De continuïteit van de laanbomenstructuur in de grachtengordel zal worden hersteld. Ook gaat het plan uit van het aanbrengen van bomen op en rond de vijfsprong (bij de watertoren).Voor de Dijkzone worden plannen uitgewerkt om de gebruiksmogelijkheden voor wandelaars aan de binnenzijde van de dijk te vergroten.

Voor het terrein Willemsoord wordt uitgegaan van het terugbrengen van de historische diagonale as over het terrein. Deze wordt aan weerszijden voorzien van bomenrijen. Voor het overige wordt het groen op Willemsoord uitgewerkt als gazons met daarop bomen.

Op het zogenoemde Lidwina-terrein zal nieuwbouw plaatsvinden met een groen binnenterrein op de te bouwen parkeergarage.

Sterke punten:
- De waardevolle bomen en bermen langs hoofdwegen, singels en grachten;
- Sterke groene begrenzing van het stadsdeel;
- Goede uitloopmogelijkheden naar belangrijke groene dragers als De Stelling, de Zeedijk en het Churchillpark.

Zwakke punten:
- Onderbrekingen in de totale boomstructuur;
- Beperkte toegankelijkheid van (het groen van) De Stelling;
- Achterstallig groenonderhoud van De Stelling;
- Weinig gebruiksgroen in de woongebieden;
- Ondergronds weinig ruimte voor bomen.

Kansen:
- Het uitwerkingsplan voor het Stadshart;
- Plannen voor de herinrichting en hergebruik van de Stelling;
- Verplaatsing van onderwijsgebouwen (Herderscheeschool) aan de Narcisstraat;

Bedreigingen:
- Het kleinschalige groen staat onder druk van de ruimtebehoefte voor verkeer en parkeren;
- Open groene ruimten in de stad staan onder druk van nieuwbouw en verkeersplannen.

3. Nieuw Den Helder
Nieuw Den Helder is de eerste grote na-oorlogse stadsuitbreiding en heeft een gelijkmatige verdeling in de leeftijdsopbouw. Dit deelgebied heeft relatief veel flatbuurten en de laagbouw is ruimer van opzet dan in de binnenstad. Elke buurt binnen de wijk heeft zijn eigen specifieke groenbeeld. Langs de randen liggen grote groengebieden, zoals de duinen, de Stelling, Mariëndal en Donkere Duinen, die de wijk een bijzonder karakter geven.

De hoeveelheid groen in Nieuw Den Helder bedraagt circa 170 m2 per woning en bevat veel gebruiksgroen.
Het aanwezige groen op buurtniveau in Nieuw Den Helder staat op zichzelf, waardoor er geen sprake is van een herkenbare, samenhangende groenstructuur in de wijk. Het buurtgroen staat onder druk van verkeer en parkeren. In de afgelopen jaren is heesterbeplanting in de wijk omgevormd naar gras met bomen uit oogpunt van veiligheid en beheer.
Op diverse plaatsen is het groen gecombineerd met brede waterlopen en doorgaande fietsroutes.
Er is sprake van een bomenstructuur langs de belangrijkste ontsluitingswegen maar deze structuur is op veel plaatsen onderbroken.

Belangrijke ontwikkeling binnen de wijk Nieuw Den Helder is de herstructurering van het centrumgebied, inclusief de ‘groene long’ langs de Scheldestraat. Het sloop-/nieuwbouwplan Duinpark is het eerste gerealiseerde onderdeel in het centrumgebied. De herstructurering betekent een wijziging van de woningtypologie; een deel van de bestaande flatgebouwen wordt afgebroken, hiervoor in de plaats wordt laagbouw in een parkachtig landschap herbouwd.
Uitgangspunt van de plannen is om het karakter van duinlandschap zoals dat met het Duinpark in de wijk is gebracht, door te zetten, zowel richting duingebied (Meidoornstraat, Elzenstraat) als richting Falgabuurt. Voor de Eemstraat, Flevostraat en Texelstroomlaan wordt gestreefd naar minder anoniem buurtgroen door het toevoegen van gebruiksmogelijkheden.

In Den Helder is sprake van herstructerering van sportcomplexen. Mogelijk dat op termijn ook het sportcomplex ‘De Streepjesberg’ aan de westzijde van Nieuw Den Helder daarin wordt betrokken.

Sterke punten:
- De bomenrijen langs de Jan Verfailleweg;
- De groene middenberm van de Marsdiepstraat;
- De combinatie van brede waterlopen en groen door de wijk;
- Relatief veel gebruiksgroen in de woonbuurten van Nieuw Den Helder;
- Doorgaande groene fietsroutes;
- Direct wonen aan en met uitzicht op groen- en natuurgebieden;
- Grote groene uitloopgebieden aan de randen van de wijk;
- Begraafplaats als groeneenheid met eigen identiteit, gebruikswaarde, cultuurhistorische- en natuurwaarde.

Zwakke punten:
- Geen herkenbare hoofdgroenstructuur in Nieuw Den Helder;
- Anoniem buurtgroen;
- De hoofdboomstructuur is onvolledig.

Kansen:

- Herstructurering van Nieuw Den Helder Centrum;
- Verplaatsing sportvelden De Dogger en vestiging ziekenhuis.

Bedreigingen:
- Het kleinschalige groen in met name Nieuw Den Helder- Zuidoost staat onder druk van de ruimtebehoefte voor verkeer en parkeren.

4. De Schooten
Na Nieuw Den Helder is de Schooten de tweede grote stadsuitbreiding, welke is gebouwd in de jaren ’60 en ‘70. Deze wijk is zeer ruim van opzet in vergelijking met andere wijken in Den Helder en heeft een voor de wijk kenmerkende groenstructuur: een groen centrum en groene buitenrand. De wijk bestaat voornamelijk uit flatwoningen en ééngezinswoningen met tuin. Er wonen relatief veel senioren in de wijk.

De oppervlakte openbaar groen bedraagt circa 230 m2 per woning en is daarmee de groenste wijk van Den Helder. Het groen is vooral geconcentreerd in het Van der Vaartplantsoen, Reehorstpark en Quelderduin.
De toegankelijkheid van de groene randen aan de noord-, zuid- en oostzijde is beperkt. Laanbeplanting vormt een groene begeleiding van de hoofdinfrastructuur maar is niet afgemaakt. Er heeft de afgelopen jaren vooral aanplant van nieuwe bomen op buurtniveau plaatsgevonden.

In deze wijk spelen relatief weinig ruimtelijke ontwikkelingen waarbij met plannen voor groen kan worden aangehaakt. De realisatie van de Poort van Den Helder en de verplaatsing van het woonwagenkamp zijn in de eindfase. Daarnaast worden er enkele relatief kleinschalige bouw (& sloop) plannen voorbereid.

Sterke punten:
- Sterke hoofdgroenstructuur rond de wijk en in de wijk, ondersteund door laanbeplanting en water;
- Wonen met vrij uitzicht op wijkgroen en open landschap;

Zwakke punten:
- Beperkte toegankelijkheid van het groen aan de noord-, oost- en zuidzijde van de wijk;
- Laanbeplanting Torplaan tot aan Doggersvaart ontbreekt;
- Met name in Marinapark is er relatief weinig kwalitatief buurtgroen.

Kansen:
- Vrijgekomen terrein van het woonwagencentrum;
- Private ontwikkelingsplannen voor sport en recreatie Quelderduin;

Bedreigingen:
- De milieuzonering rond het defensiegebied beperkt de gebruikspotenties van de groene oostrand van de wijk;
- Sportcomplexen (en de groenvoorziening daaromheen) aan de oostkant van de wijk staan onder druk van herstructurering en bouwplannen.

5. Julianadorp
Julianadorp is van oorsprong een agrarisch dorp met een kenmerkende gridstructuur van polderwegen. In de jaren 70 is begonnen met de uitbouw van het dorp tot een grote stadsuitbreiding van Den Helder. Deze uitbreiding is nog steeds gaande met de realisatie van Julianadorp Oost. De wijk bestaat voor het grootste deel uit eengezinswoningen met tuinen, daarnaast liggen aan de kust enkele grote recreatiebungalowparken.
In Julianadorp wonen relatief veel jonge gezinnen, daarnaast is er sprake van een grote hoeveelheid tijdelijke bewoners op de bungalowparken.

In Julianadorp bedraagt de hoeveelheid groen circa 150m2 per woning. Het openbaar groen is voor een groot gedeelte gekoppeld aan de ontsluitingswegen, waterlopen en fietspaden en vormt een groene omlijsting van de buurten. Desondanks heeft de wijk geen duidelijk herkenbare hoofdgroensructuur. Aan de wijk grenzen twee grotere groengebieden: aan de oostzijde Noorderhaven en aan de westzijde de golfbaan. De golfbaan is echter slechts beperkt toegankelijk en vormt een barière in de verbindingen naar de kust. In de buurten zelf is weinig buurt- en gebruiksgroen aanwezig. Dit vormt een sterk contrast met het dichte bosplantsoen langs de ontsluitingswegen. De woningen zijn met de achterzijde naar dit groen gericht, waardoor het geen duidelijke (gebruiks)functie heeft. Veel van dit groen wordt illegaal in particulier gebruik genomen.

Naast de ontwikkeling van Julianadorp Oost is er sprake van planontwikkeling voor Duinzoom zuid: natuurontwikkeling in combinatie met woningbouw en uitbreiding van de golfbaan.

Sterke punten:
- Sterke contrasten tussen open en besloten gebieden;
- Het aaneengesloten en toegankelijke groengebied Noorderhaven;
- De groene omzoming aan de westzijde van de woonwijk;
- Laanbeplanting langs Breewijd, Zuiderhaaks, Zuidwal en Boterrug;
- De combinatie van water en groen (De Slenk);
- Direct wonen aan en met uitzicht op groen- en natuurgebieden;
- Grote groene uitloopgebieden aan de randen van de wijk.

Zwakke punten:
- Geen herkenbare hoofdgroenstructuur;
- Buurtgroen is naar binnen gekeerd en is vooral aan de achterzijde van de woningen gelegen;
- Weinig buurtgroen. Dit geldt in mindere mate voor Vogelzand;
- Door de beperkte toegankelijkheid functioneert de golfbaan als groene barrière;
- Het sortiment groen is niet altijd passend bij de beschikbare ruimte;
- De gebruikswaarde van groen is soms beperkt doordat de groene ruimte te vol is gezet met niet passende beplanting.

Kansen:
- Bouw van de nieuwe woonwijk Julianadorp Oost;
- Woningbouw op Noorderhaven;
- Woningbouw, natuur en recreatie Duinzoom Zuid;
- Aanpak Zwakke Schakels Kust;
- Opwaardering recreatieparken.

Bedreigingen:
- ‘Inpikken’ van openbaar groen door particulieren.

6. Binnenduinrand en het open landschap
Dit deelgebied bestaat uit een open landbouwgebied, de binnenduinrand en enkele natuurhistorische elementen. Aan de oostzijde van het open landschap wordt dit deelgebied begrensd door het vliegveld en het bedrijventerrein Kooypunt, aan de noord- en zuidzijde ligt de bebouwing van Den Helder en Julianadorp. Het landbouwgebied wordt gebruikt voor met name bollenteelt en staat in sterk contrast met de natuurontwikkeling in de binnenduinrand en de duinzoom. De bebouwing in dit gebied beperkt zich tot linten langs de wegen, welke het open landschap doorkruisen. Door de verdichting van de bebouwingslinten wordt de openheid van het landschap steeds minder sterk ervaren.

Autonome ontwikkelingen doen zich voor ten aanzien van het grondwater (verzilting in de diepere grondlagen) en ten aanzien van de agrarische functie (schaalvergroting in de bollensector). Verzilting van het grondwater heeft op de langere termijn gevolgen voor de verdere ontwikkeling van het gebied. Bij toekomstige ontwikkelingen moet hiermee rekening worden gehouden.
Andere ontwikkelingen in dit gebied zijn het bezoekerscentrum Mariendal en de ontwikkeling van Duinzoom Noord. Kamperen bij de Boer heeft eveneens gevolgen voor groen (groene omlijsting van kampeerterreinen).

Sterke punten:
- Openheid;
- Scherp contrast tussen open en besloten; tussen binnenduinrand en bebouwd gebied; enerzijds en het aandijkingenlandschap anderzijds.

Zwakke punten:
- landschappelijke overgang naar het vliegveld en Kooypunt;
- Beperking van het doorzicht in het open gebied door bebouwing langs de Lange Vliet en Middenvliet.

Kansen:
- Aanpak Zwakke Schakels Kust;
- Natuurontwikkeling en recreatieve invulling Duinzoom Noord;
- Uitbreiding van Kooypunt (met nieuwe infrastructuur) benutten om een groene afzoming aan de westkant van het open landschap te realiseren;
- Ruimte voor Ruimte-regeling van de Provincie Noord Holland.

Bedreigingen:
- Verdere verdichting van de bebouwing langs de (hoofd)wegen, wat ten koste gaat van het open karakter van het gebied.

7. Kooypunt & de Kooy
Kenmerkend voor dit deelgebied zijn de openheid van het vliegveld en aanvliegroutes. De terreinen zijn werklocaties met beperkte groene invulling. Langs de westkant van Kooypunt is de overgang van bebouwing naar het open landschap hard; er is vooralsnog geen groene rand die als buffer tussen beide gebieden functioneert. Dit is een gevolg van de uitgifte van kavels

tot aan de waterloop. Wel zal aan de overzijde van de waterloop een groene buffer worden aangelegd.

Op beide terreinen is geen sprake van een duidelijke groenstructuur. Het aanwezige groen is sober en bestaat uit met name grasbermen en bomen. Daarnaast ligt aan de noordzijde de golfbaan en staat langs de oostzijde een dichte opgaande beplanting (behalve in de aanvliegroute). Tussen de luchthaven en Kooypunt ligt een open ruimte, welke een doorkijk geeft naar het achterliggende open landschap.

Kooypunt en De Kooy zullen worden uitgebreid. Hiervoor zal ook de infrastructuur worden aangepast en uitgebreid. De Luchthavenweg zal worden verlegd.
Er wordt onderzocht hoe de verkeersafwikkeling rond de Kooybrug verbeterd kan worden.

Sterke punten:
- Openheid tussen het vliegveld en Kooypunt.

Zwakke punten:
- Harde begrenzingen aan de westzijde van Kooypunt;
- Ontbreken van een hoofdgroenstructuur.

Kansen:
- Gebiedsontwikkeling Heldair;
- Uitbreiding Kooypunt;
- Aanpassingen infrastructuur.

Bedreigingen:
- Verdere verstening van het gebied, waardoor een ongezonde werkomgeving ontstaat.

4. Visie

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk geeft de visie weer op de belangrijkste opgaven voor groenontwikkeling en –beheer binnen en buiten het stedelijk gebied van Den Helder voor de periode tot 2020. De visie vloeit voort uit de analyse van sterkten en zwakten en kansen en bedreigingen welke in hoofdstuk 3 is geformuleerd. De visie bouwt ook voort op de constateringen die bij de evaluatie van het BNLS (Beleidsplan Natuur, Landschap en Stedelijk Groen) zijn verwoord in het Werkdocument Nota Groen:

- Het Groene Casco is een sterk concept dat voor een groot deel is doorvertaald in ruimtelijke plannen en zijn werking heeft bewezen. Inmiddels is het Casco toe aan een herijking: definiëren randvoorwaarden gebieden Groene Casco, aanwijzen nieuwe en eventueel afvallen oude Cascogebieden, beleid per gebied beschrijven, nieuwe Casco op kaart zetten, doorvertaling in ruimtelijke plannen;
- Beleid voor de toegankelijkheid van groengebieden dient te worden beschreven, dit kan aan de hand van het Groene Casco;
- Een bomenbeleid ontbreekt en dient onderdeel uit te maken van het nieuw op te stellen groenbeleid;
- Naast het speelbeleid voor daarvoor aangewezen en ingerichte speelterreinen is behoefte aan speelbeleid in groengebieden als onderdeel van het nieuw op te stellen beleid;
- Nieuw beleid dient duidelijke kaders te bevatten voor ruimtelijke ontwikkelingen, zoals aanleg nieuwe bedrijventerreinen, aanleg woonwijken etc.;
- Het nieuwe beleid dient kaders voor groen per wijk te bevatten: doelstelling uitgedrukt in % groen per wijk verdeeld over parken, plantsoenen, bomenlanen, speelgroen etc.;
- In het nieuwe beleid dient aandacht te worden besteed aan kwaliteitsgericht groenbeheer.

De visie vormt het overkoepelende beleidskader dat de hoofdstructuren en functies van het openbaar groen en landschap weergeeft. Het beleidskader wordt gevisualiseerd in de kaart Groene Casco (kaart 11).

Ter toelichting op de kaart worden allereerst de hoofdthema's besproken waaruit de kaart is opgebouwd. Vervolgens wordt de beleidsvisie per deelgebied toegelicht.

4.2 Hoofdthema's

De hoofdthema's die samen het beleidskader voor groen op het schaalniveau van de stad vormen zijn:

- Invloedsferen als onderlegger;
- Structuur;
- Contrasten;
- Landschapselementen;
- Water;
- Gebruik;
- Ecologie.

Invloedsferen als onderlegger

De ligging van Den Helder tussen Noordzee en Waddenzee brengt van oorsprong een eigen geomorfologie met zich mee; zand en duin aan de westzijde en zanderige, slibrijke kwelders met oude dijklichamen en kwelderduintjes, de zogenoemde nollen, achter de oude Zanddijk

tot aan de waddenkust. Het kweldergebied van vroeger is, behalve de restanten van enkele nollen en een deel van een dijklichaam, in het landschap niet meer terug te herkennen, maar wel in de ondergrond.

Beleidskeuzen:

- Bij ruimtelijke ontwikkelingen in het open poldergebied zoveel mogelijk uitgaan van de invloedsfeer van kweldergebied. Dit betekent handhaven van een open, vlak landschap met vegetatiesoorten die refereren aan kwelderbegroeiing. De toepassing van broekbos, bijvoorbeeld op Noorderhaven, past hierin;
- Beplantingssoorten aan de binnenduinrand ademen de invloedsfeer van de duinen; in Duinzoom-noord en –zuid, maar ook waar mogelijk in de wijk Nieuw Den Helder en het westelijk deel van de Stelling. Voor wat betreft het stedelijk groen gaat het hier niet om specifieke duinvegetatie maar om soorten die daaraan refereren en die goed toepasbaar zijn in de directe woonomgeving.

Structurerende elementen
Een herkenbare hoofdgroenstructuur in een stad is sterk beeldbepalend en is ook bepalend voor de gebruiksmogelijkheden van groen. Structuur ontstaat wanneer er sprake is van verbindingen en samenhang tussen groene eenheden in en buiten de stad. Den Helder heeft waardevolle groengebieden die structuurbepalend zijn, zoals de (binnen)duinrand (Duinzoom) doorlopend via Mariëndal en de Donkere Duinen naar Huisduinen, de Dijkzone en de Stelling van Den Helder met de aanpalende groen- en sportvoorzieningen, die overgaan in het groen van De Nollen en het Rehorstpark.

Het stedelijk gebied van Den helder grenst op veel plekken direct aan het open landschap en aan natuurgebieden, maar deze buitengebieden hebben een beperkte samenhang met groen in de wijk, zowel ruimtelijk als ecologisch.

Infrastructuur is een belangrijke drager voor groen en geeft daardoor ook structuur aan groen. Historisch bezien zijn er in Den Helder enkele min of meer radiale wegen tussen het stadscentrum enerzijds en de wijken De Schooten en Nieuw Den Helder anderzijds. Ook het spoor en het Noord Hollands Kanaal zijn dragers van groen. Langs deze infrastructuur, en ook langs doorgaande fietsverbindingen, is het groen beeldbepalend en voegt het beeldkwaliteit aan de stad toe. Daarentegen vormt infrastructuur soms ook een barrière voor groenbeleving, recreatief gebruik en natuur.

Beleidskeuzen:

- Versterken van de samenhang tussen de groengebieden Stelling, Quelderduin, Nollen en Doggershoek door het verminderen van de barrièrewerking van het spoor, van de Nieuweweg en de aansluiting daarvan met de Waddenzeestraat. Herziening van de weginfrastructuur speelt hierbij een belangrijke rol (aanpassen bestaande verbindingen en toevoegen nieuwe verbindingen voor fietsers en wandelaars). Dit samenhangende gebied wordt als kerngebied van stedelijk groen gezien en wordt als zodanig behandeld in allure, prioritering en financiering.
- Benutten van de mogelijkheden in het kader van herstructurering om groengebieden buiten het stedelijk gebied te laten doorwerken in de wijken, zowel ruimtelijk als ecologisch.
- Versterken van de (laan)beplantingstructuur langs met name de radiale hoofdwegen, de N250 en langs de hoofdfietsverbindingen.

Contrasten
Een kenmerkende kwaliteit van het landschap is het contrast tussen openheid en beslotenheid. Het open krakter is vooral in de polder Koegras sterk waarneembaar, maar ook rond Huisduinen. Deze openheid biedt spectaculaire vergezichten langs de kust en over het polderlandschap.

Beleidskeuzen:
Behoud en versterking van de contrasten tussen openheid en beslotenheid door:

- Bij de ontwikkeling van het Duinzoom-project expliciete contrasten vorm te geven tussen de nieuwe invulling van de binnenduinrand en het open polderlandschap;
- Behoud van de openheid van het gebied tussen vliegveld De Kooy en bedrijventerrein Kooypunt. Het groene karakter daarvan afstemmen op de aanwezigheid van het vliegveld (geen aantrekkingskracht op vogels);
- geen uitbreiding van het aantal agrarische gebouwen in de polder Koegras toe te staan, en bij vervanging van bestaande bebouwing deze zoveel mogelijk op een kavel te clusteren.
- Lelijke, harde contrasten tussen het open landschap en bedrijfsbebouwing, zoals randen van bedrijventerreinen, verzachten door deze in te pakken in een groene omzoming;
- Handhaven van het open, groene landschap tussen Huisduinen en Fort Erfprins .

Landschapselementen
Den Helder kent diverse cultuur- en natuurhistorische landschapselementen die het behouden waard zijn: De Nollen bij station Den Helder Zuid, nollen ten oosten van Julianadorp, restanten van de nollen De Garst (Koegraspolder) en Kooypunt en restanten van de historische dijk in de Koegraspolder. Ook de begraafplaats nabij Huisduinen is hier toe te rekenen en de op veel plaatsen in het landschap en in het stedelijk gebied voorkomende bunkers met vaak een eigen groene identiteit. En natuurlijk behoort de Stelling van Den Helder met haar eigen groenstructuur hiertoe. Al deze elementen vertellen een verhaal over de ontwikkelingsgeschiedenis van stad en land en zijn daarom van grote waarde.

Beleidskeuzen:

- Behoud van de historische landschapselementen in het stedelijk gebied en het buitengebied.

Bomen
Bomen vormen een belangrijk onderdeel van de groenstructuur in de stad. Met het bomenbestand moet daarom zorgvuldig worden omgegaan. Het komt regelmatig voor dat bomen onder druk komen te staan van bouwplannen of doordat ze voor overlast zorgen. Er is tot op heden geen vastgesteld beleid voor het beheer en behoud van bomen waardoor op elke zich voordoende situatie ad hoc wordt gereageerd. Dit is niet bevorderlijk voor een éénduidige en samenhangende handelwijze ten aanzien van bomen.
Hier komt bij dat het specifieke zeeklimaat van Den Helder ervoor zorgt dat niet zomaar alle boomsoorten goed aanslaan en kunnen uitgroeien.
Er is daarom behoefte aan een kaderstellend bomenbeleid.

Om dit succesvol te doen is het nodig allereerst over een goede inventarisatie van het huidige bomenbestand in de gemeente te beschikken. De afdeling Stadsbeheer is hiermee reeds gestart.

Beleidskeuzen:

- De afdelingen Ruimte, Wonen en Ondernemen en Stadsbeheer stellen respectievelijk een bomenbeleidsplan en een bomenbeheerplan waarbij in ieder geval aan de orde komen:
  - Bomen en wetgeving;
  - Bomenstructuurplan;
  - Bomen in relatie tot bouwplannen;
  - Ambitieniveau;
  - Duurzaam bomenbestand;
  - Procedures behoud en beheer.

Water

De waterhuishouding is van grote invloed op de ontwikkelingsmogelijkheden van stedelijk groen en landschap. In Den Helder wordt in het kader van het waterplan Waterbreed een strikte scheiding beoogd in de watersystemen van de duinstreek (schoon water) enerzijds en het polderlandschap en het stedelijk gebied (vervuild water) anderzijds.

Een sterke combinatie van water- en groenstructuur vergroot de beeldkwaliteit van de openbare ruimte en biedt kansen voor zowel recreatie, natuur en ecologie.

Beleidskeuzen:

- De waterstructuur- en kwaliteit zijn mede leidend bij de vormgeving en inrichting van stedelijk groen en landschappelijk groen;
- Verder ontwikkelen van natuurvriendelijke oevers;
- Bij de ontwikkeling van Duinzoom-Noord en -Zuid gebruik maken van het zoete kwelwater uit de duinen voor de realisering van open water en groenontwikkeling;

Gebruik

Groen heeft verschillende functies op verschillende schaalniveaus. Grote aaneengesloten groengebieden zijn van belang voor natuur en/of recreatie en hebben bovenlokale betekenis. Het duingebied en de Waddenkust zijn daar voorbeelden van. Op wijk- en buurtniveau gaat het meestal om een functie voor de eigen inwoners; spelen, wandelen, fietsen, sporten en andere vormen van recreëren. Belangrijk is dat de omvang en de inrichting van groengebieden passend zijn en aansluiten bij de doelgroep en waarbij rekening gehouden wordt met demografische ontwikkelingen, b.v. vergrijzing. Een wijkpark of De Stelling heeft een grotere betekenis voor verschillende soorten gebruikers dan een stukje blokgroen dat gebruikt wordt voor spelen of honden uitlaten.

Beleidskeuzen:

- Vergroting van de toegankelijkheid en belevingswaarde van natuur- en groengebieden voor recreant en toerist. Dit geldt voor zowel bestaande als voor nieuwe natuur- en groengebieden.

Spelen
Spelen is één van de belangrijkste gebruiksfuncties van groen. Het gaat hierbij om de zogenoemde informele speelruimte (zonder speeltoestellen e.d.) die toch zodanig is ingericht dat deze voldoende aanleiding en mogelijkheden geeft om (veilig) te kunnen spelen. Voor de informele speelruimte is in Den Helder nog geen beleid vastgesteld (in tegenstelling tot formele speelruimte waarvoor de Nota Spelen (2000) is vastgesteld. Beleid voor informele speelruimte zal worden ontwikkeld in een op te stellen Kadernota Spelen, ofwel worden opgenomen in de op te stellen Nota Jeugbeleid. Totdat dit speelbeleid van kracht is zijn er in bijlage 1 van deze nota hier enkele randvoorwaarden voor spelen in het groen gegeven die als richtlijn gelden bij nieuwe door de gemeente op te stellen ruimtelijke plannen

Den Helder kent relatief veel oppervlakte aan natuurgebieden met een beschermde status. Deze zijn of uitsluitend toegankelijk via wandel- en /of fietspaden of door georganiseerde excursies onder leiding van een gids. Dit geldt voor de duinen van Den Helder en voor de Waddenkust (Balgzandkanaal en -dijk).

Beleidskeuzen:
- Hanteren van de randvoorwaarden voor spelen in het groen in bijlage 1 van deze nota Spelen totdat er nieuw beleid is vastgesteld in een Kadernota Spelen of in de Nota Jeugbeleid.
- Nieuw te ontwikkelen gebieden met een functie voor natuur, zoals het Duinzoomgebied, worden grotendeels als vrij toegankelijke natuur ingericht; dus ook toegang buiten de paden. Daarmee worden meer mogelijkheden geboden voor recreatief gebruik van natuurgroen en dat leidt de recreatieve druk van beschermde natuurgebieden af.
- Samen met de betrokken partijen Landschap Noord-Holland en de Waddenvereniging zal worden onderzocht welke mogelijkheden er zijn om dit gebied beter beleefbaar te maken. Dit kan door de realisatie van een buitendijks fietspad langs de Balgzanddijk of binnendijks met uitzichtpunten op de dijk, en door het aantal excursies onder begeleiding uit te breiden.

Ecologie
Binnen de gemeente Den Helder is een drietal gebieden aangewezen met de status van beschermd natuurgebied, namelijk het duingebied, de Waddenzee en de Noordzeekustzone. Deze gebieden zijn door het rijk aangewezen als beschermd natuurmonument in het kader van de Natuurbeschermingswet en Vogel- en habitatrichtlijn en in concept aangewezen als Natura 2000 gebied.

Er zijn geen (provinciale) ecologische verbindingszones aanwezig binnen de gemeente Den Helder. Kijkend naar de omvang van genoemde natuurgebieden en de verbindingen daartussen is er geen aanleiding om nieuwe ecologische verbindingen te realiseren. Wel kunnen in het landelijk gebied diverse plekken geschikt worden gemaakt voor belangrijke doelsoorten die voorkomen in de beschermde natuurgebieden. Hiermee kan het leefgebied van deze doelsoorten door middel van eenvoudige inrichtingsmaatregelen worden vergroot. Daarbij kan worden gedacht aan de realisatie van natuurvriendelijke oevers of paddenpoelen.

Beleidskeuzen:
- Geen nieuwe ecologische verbindingszones realiseren;

- In het landelijk gebied diverse plekken door middel van eenvoudige inrichtingsmaatregelen geschikt maken voor belangrijke doelsoorten die in de natuurgebieden voorkomen.

4.3 De deelgebieden

Stad binnen de Linie

Typologie: centrumwijk
Groennorm: 25-75 m2/woning
Aanwezig groen: 45 m2/woning

Beleidskeuzen:
- Ontwikkeling centraal stadspark;
- Realiseren radiale bomenstructuur langs hoofdwegen met stadspark als middelpunt;
- Realiseren structurerende laanbeplanting langs N250 en Kanaalweg
- Versterken groenbeeld langs het spoor
- Clusteren van buurtgroen
- Vergroten toegankelijkheid en beleving van groen van De Stelling ten behoeve van cultuur en recreatie
- Herinrichting groen binnen de plangrenzen van De Stelling: stedelijk groen aan stadszijde (solitaire bomen en struiken), natuurlijk groen aan de buitenzijde (rietbeplanting, natuurvriendelijke oevers)
- Groene schootsvelden van De Stelling handhaven en herkenbaarheid ervan vergroten.

Nieuw Den Helder en Huisduinen

Typologie: stedelijke wijk
Groennorm: 75-150 m2/woning
Aanwezig groen: 170 m2/woning

Beleidskeuzen:
- De herstructureringsplannen voor de Elzenstraat en Meidoornstraat bieden mogelijkheden om de duinsfeer te laten doorwerken in het groen in de directe woonomgeving;
- Ontwikkeling van de groene long in het Centrumplan en deze verbinden met de groene buitenrand via de Elzenstraat;
- Het ontwikkelen van een hoofdgroenstructuur langs hoofdwegen (Jan Verfailleweg, Marsdiepstraat, Texelstroomlaan, Waddenzeestraat) bij herstructurering en groot onderhoud;
- Het versterken van de hoofdgroenstructuur langs de doorgaande fiets-en wandelroutes (tussen De Stelling en Mariëndal langs het water);
- De volkstuinen naast Fort Dirksz. Admiraal meer onderdeel maken van de groene structuur van de Stelling.
- Zorgen voor voldoende openbare ruimte op de te ontwikkelen locaties De Dogger en de locatie naast de jeugdinrichting de Doggershoek zodat er aantrekkelijke groene ruimte en groene verbindingen op en tussen deze locaties mogelijk zijn en die in verbinding staan met de omgeving (Nieuw Den Helder, De Nollen (Zuid)).

De Schooten

Typologie: stedelijke wijk
Groennorm: 75-150 m2/woning
Aanwezig groen: 230 m2/woning

Beleidskeuzen:
- Behoud van het open karakter van de groene rand aan de zuidzijde van de wijk (zicht op het landschap);
- Aanbrengen van eenheid in de groene randen van de wijk; een herkenbare doorlopende groenstructuur met hogere gebruikswaarde (aanleg wandelpaden);
- Afmaken van de laanbeplantingstructuur binnen de wijk: realiseren van een ring met laanbeplanting rondom het Van der Vaartplantsoen en toevoegen laanbeplanting langs de hoofdinfrastructuur tussen deze ring en de randen van de wijk;
- De groen-blauwe verbinding tussen de ring en station Den Helder Zuid zoveel mogelijk omvormen tot een natuurlijke, landschappelijke groene verbinding;
- Vergroten van de gebruiksmogelijkheden van het Van der Vaart-plantsoen; ontwikkelen tot een centrale ontmoetingsplek in de wijk.

Julianadorp

Typologie: stedelijke wijk
Groennorm: 75-150 m2/woning
Aanwezig groen: 150 m2/woning

Beleidskeuzen:
- Vergroten van de gebruikswaarde van groen: variatie in open en besloten, toepassen van passende soorten beplanting, groene elementen met elkaar verbinden e.d.;
- Het herbergen van meer groengerelateerde functies in De Slenk voor verschillende doelgroepen (spelen, zitten, sporten);
- In het kader van de planvorming voor Duinzoom-zuid zorgen voor groene verbindingen tussen de woonwijk en de kust;
- Verbinden van de groene structuren van Julianadorp met de fiets-kanoroute.
- Behoud van de openheid bij de toekomstige ontwikkeling van groen ten noorden van de Van Foreestweg.

Binnenduinrand en het open landschap

Beleidskeuzen:
- Behoud en versterking van de openheid en contrasten van het landschap;
- Nieuwe gebieden met natuurwaarden zijn toegankelijk voor recreatief gebruik;
- Behoud van natuurhistorische landschapselementen (nollen, ‘Verloren Dijk’);
- Realiseren van een groene recreatieve verbinding tussen Mariëndal en Balgzand;

De Kooy en Kooypunt

Beleidskeuzen:

- Behoud van de openheid en doorwerking van het landschap tussen vliegveld De Kooy en bedrijventerrein Kooypunt;
- Realiseren van een groene rand aan de westzijde en een groen-blauwe rand aan de oostzijde van Kooypunt als onderdelen van een uit te werken hoofdgroenstructuur voor (de uitbreiding van) het bedrijventerrein;
- Uitwerken van een hoofdgroenstructuur voor het vliegveld in het kader van de gebiedsontwikkeling Heldair.

5. Beheer

5.1 Inleiding

Om de groengebieden in de gemeente duurzaam in stand te houden zijn beheer en onderhoud van groot belang. Hiertoe is in 2005 het Beheerplan Stedelijk Groen vastgesteld. Binnen de gemeente Den Helder wordt gebruik gemaakt van de zogenoemde kwaliteitskiezer voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte, waaronder de groengebieden. Door middel van dit systeem kunnen de te beheren/onderhouden gebieden worden ingedeeld in verschillende kwaliteitsniveaus op basis waarvan kwaliteitsgericht beheer kan plaatsvinden. De Raad bepaalt het na te streven kwaliteitsniveau per gebied. Jaarlijks vindt er een schouw plaats om te controleren of het gekozen kwaliteitsniveau wordt behaald.

Om tot een goede doorvertaling van het groenbeleid in deze nota naar groenbeheer te komen, wordt een aantal beleidskeuzen benoemd waarmee rekening dient te worden gehouden.

5.2 Beleidskeuzen groenbeheer

Kwaliteitskiezer
De kwaliteitskiezer, zoals eerder beschreven, vormt een prima uitgangspunt voor een kwaliteitsgericht beheer van de groengebieden in de gemeente. Vanuit het groenbeleid wordt deze methode onderschreven en wordt de kwaliteitskiezer als algemene standaard gehanteerd voor het bepalen van het niveau van beheer en onderhoud van groengebieden in Den Helder. Dit betekent dat de zonering voor het beheer en onderhoud van groengebieden zoals gedefinieerd in het Beleidsplan Natuur, Landschap en Stedelijk Groen (BNLS) als zodanig wordt losgelaten.

Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen
Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen dient het beheer en onderhoud vroegtijdig in de planvorming te worden meegenomen. Dit houdt in dat vanaf de ontwikkelingsfase input vanuit beheer (de afdeling SB) wordt gevraagd. Nieuwe ruimtelijke plannen moeten voldoen aan het programma van eisen op het gebied van beheer openbare ruimte en dienen standaard te worden voorzien van een beheerparagraaf waarin minimaal financiële onderbouwing, eindbeeldomschrijving en afschrijving zijn vastgelegd.

Materiaalkeuze
Voor de materiaalkeuze van beplanting wordt de in het BNLS (blz. 79) opgenomen indeling in beheergroepen bij de materiaalkeuze van de beplanting overgenomen. Dit houdt in dat bepaalde intensieve beheergroepen alleen mogen worden toegepast op representatieve plekken binnen de gemeente. Om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de (indeling van) de kwaliteitskiezer, wordt ervoor gekozen om de intensieve beheergroepen alleen toe te passen in de centrumgebieden van Den Helder en Julianadorp, zoals deze zijn geformuleerd in de kwaliteitskiezer

Afschrijving groen
Voor het beheer en onderhoud van bijvoorbeeld de infrastructuur, zoals wegen en riolering, wordt in de budgetten een post afschrijving opgenomen. Ook voor groen geldt dat de levensduur eindig is. Tot op heden is in de budgetten voor groenonderhoud geen rekening gehouden met afschrijving. In het Beheerplan Stedelijk Groen 2005-2008 is berekend dat er ca. € 300.000,- per jaar nodig is om voor bestaande en reeds ingerichte groengebieden de komende jaren het ontstane gat van deze afschrijving te dichten.

Voor toekomstige plannen geldt dan ook als randvoorwaarde dat er naast de aanlegkosten in het groenbudget tevens een post voor afschrijving dient te worden opgenomen.

Beheer van gebieden met natuurwaarden in eigendom van de Gemeente Den Helder
Voor het beheer en onderhoud van deze gebieden is er in de gemeente nog geen beleid geformuleerd. Het betreft Mariëndal, Donkere Duinen, De Stelling, delen van het Huisduinerpoldertje en de fiets-kano-route. Dit vergt nadere inventarisatie en analyse van de wijze waarop deze gebieden thans beheerd worden, hoe daarin verbetering kan worden gebracht en welk streefbeeld moet worden vastgelegd. Dit beheer kan worden uitgewerkt en vastgelegd in een op te stellen Beheerplan Natuurlijk Groen.

Natuurlijk beheer
In het kader van natuurlijker beheer van groen is in 1996 gestart met vlindervriendelijk beheer op een aantal locaties in Den Helder. Omdat dagvlinders gevoelig zijn voor veranderingen in hun leefgebeid kunenn ze goed als indicator dienen voor de kwaliteit van natuur en milieu. Dit gericht beheer is op thans nog op 8 van de 12 oorspronkelijke locaties van kracht. Op 7 van de 8 locaties vindt monitoring plaats door de Vlinderstichting.
Vlindervriendelijk beheer wordt gehandhaafd op de volgende locaties:

- Strook openbaar groen tussen Vogelzand en Wierbalg
- Strook openbaar groen tussen Doorzwin en Malzwin
- Refugium
- Omgeving rotonde-hotel Marsdiepstraat
- Coenraad Botstraat
- Fietspad tussen Texelstroomlaan en Waddenzeestraat
- Gedeelte openbaar groen tussen Baskerweg en Ravelijnweg
- Heilig Harn.

6. Uitvoering

6.1. Strategie

De visie op ontwikkeling, gebruik en beheer van het groen in Den Helder is in dit hoofdstuk uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma met acties die uiteenlopen van het opstellen van specifieke beheer- en verbeterplannen voor groen tot concrete realisatie van groenprojecten.

De visie op groen(ontwikkeling) kent een hoge waarde toe aan het kerngebied van het 'Groene Casco': het aaneengesloten groene gebied van de Stelling, Quelderduyn, De Nollen, De Dogger en de Huisduinerpolder. Dit gebied is uit groenperspectief het meest gezichtsbepalend voor Den Helder en heeft een hoge gebruikspotentie. Om die reden wordt dit gebied in de uitvoering van de Nota Groen het hoogst geprioriteerd.
Tweede prioriteit wordt gegeven aan onderhoud en herstel van laanbeplantingen als structuurbepalende groenelementen. Binnen de begroting van stadsbeheer ontbreekt het aan voldoende middelen om in het kader van (groot) onderhoud aan de infrastructuur bomen te planten, een financiële prioritering is daarom wenselijk.
Laagste prioriteit wordt geven aan overige groenprojecten die uit de nota voortvloeien. Het gaat hier om projecten waarbij (externe) partijen betrokken zijn en die alleen met co-financiering door derden tot stand kunnen worden gebracht. Op deze projecten wordt niet actief gestuurd en deze worden niet aan een jaar van uitvoering gekoppeld. Uitvoering is afhankelijk van het moment waarop zich een ontwikkeling voordoet waarbij met het groenproject kan worden aangesloten.

De prioriteitstelling in de uitvoering van de Nota Groen is dan ook als volgt:

1. Kerngebied Groene Casco: Huisduinerpolder, Stelling, Quelderduyn, De Nollen, De Dogger.
2. Laanbeplantingen.
3. Overige groenprojecten.

De realisatie van groenprojecten staat meestal niet op zichzelf. Het is vaak onderdeel van ruimtelijke ontwikkelingen ten aanzien van wonen, werken en recreëren (stedenbouwkundige en landschapsplannen) of van beheerswerkzaamheden (verstratings- en rioleringsplannen) in het ruimere verband van de openbare ruimte. In die zin is groenontwikkeling dus vooral een kwestie van meeliften.
Van belang is daarom dat de hoofdlijnen van beleid in de Nota Groen standaard worden meegenomen bij de ontwikkeling van ruimtelijke plannen en projecten en in het stadsbeheer. De nota functioneert daarbij als toetsingskader.

6.2. Financiering

Voor de uitvoering van de Nota Groen is een bedrag van € 265.000 beschikbaar. Dit bedrag is een restant van het budget dat was gereserveerd voor de uitvoering van de voorganger van de Nota Groen; de nota BNLS. Met dit bedrag kunnen, samen met het reguliere begrotingsbudget voor groen(beheer) van Stadsbeheer, de activiteiten uit prioriteit 1 en voor een deel de activiteiten uit prioriteit 2 en 3 worden gefinancierd. Voor het overige deel van de activiteiten binnen prioriteit 2 en 3 zijn extra middelen nodig die bij de bespreking van de voorjaarsnota van 2009 zullen worden opgenomen in de meerjarenbegroting.

In onderstaande tabel wordt het financieringsvoorstel voor de 3 prioriteiten kort weergegeven.

Prioriteit	**Budget Nota Groen**	**Nieuw te reserveren budget**
Kerngebied	€ 110.000	-
Laanbeplantingen	€ 100.000	€ 100.000
Overige groenprojecten	€ 55.000	€ 65.000
Totaal	*€ 265.000*	*€ 165.000*

Al naar gelang het gaat om stedelijk of landschappelijk groen zijn er diverse subsidiemogelijkheden en bijdragen van derden te benutten:

- ISV-gelden bij stedelijke herstructurering;
- ILG-gelden voor plannen en projecten in het landelijk gebied (landbouw, landschap, water, natuur en recreatie);
- Leader+ voor plattelandsontwikkeling (kleinschalige projecten, innovatief, publiek-private samenwerking);
- Waddenfonds voor natuur en recreatie in het Waddengebied (incl. Den Helder);
- Gelden Rijkswaterstaat, Provincie, Hoogheemraadschap bij aanpassing/uitbreiding van regionale infrastructuur;
- Financieringsconstructies als Rood (of paars) voor Groen; opbrengsten uit woningbouw of bedrijfshuisvesting inzetten voor de bekostiging van groen.

6.3. Uitvoeringsprogramma

Wat	Door	Wanneer	Financiering	Subsidies
Kerngebied				
Churchillpark; afmaken kwaliteitsverbetering	Stadsbeheer	2009 - 2012	€ 25.000,-/jaar Totaal € 100.000,- ten laste van budget Nota Groen	ISV
Uitvoering herinrichtingsplan Liniewal Stelling Den Helder	Zeestad	2008 - 2010	Begroting Zeestad	
Opstellen Masterplan herontwikkeling	Zeestad	2009	Begroting Zeestad	
Uitvoering Masterplan	Zeestad	2010 e.v.	Begroting Zeestad Co-financiering	ISV, ILG, Leader+, Waddenfonds
Herontwikkeling sportcomplex De Dogger (Gemini); onderdeel 'Kerngebied Groene Casco'	RWO	2009 e.v.	Begroting RWO	
Onderzoek opheffen barrièrewerking infrastructuur Fort Dirksz Admiraal (Nieuweweg en knooppunt Waddenzeestraat)	RWO in kader van Verkeer- en Vervoerplan	2009	€ 10.000,- ten laste van Nota Groen budget	ISV
Laanbeplantingen				
Laanbeplanting; aanvulling en vervanging a. Opstellen bomenbeleidsplan b. Middenweg c. IJsselmeerstraat d. Aanvullen diverse laanbeplantingen, conform planning verstratingsplan	 RWO Stadsbeheer Stadsbeheer RWO/ Stadsbeheer Stadsbeheer	 2009-2010 2009-2010 2009-2010 2011-2012	budget 'Bomenstructuur' ad € 200.000,- waarvan ten laste van budget Nota Groen: a. € 30.000,- b. € 40.000,- c. € 30.000,- ten laste van nieuw te reserveren budget: d. € 100.000,-	
Korvetstraat, Karveelstraat; laanbeplanting	Stadsbeheer	2008	Begroting SB	
Zuidwal (Julianadorp); boomstructuur	Stadsbeheer	2009	Begroting SB	

Wat	Door	Wanneer	Financiering	Subsidies
Overige groenprojecten				
Spoorzone / Kievitstraat; planontwikkeling groene/recreatieve inrichting	RWO	2012	€ 5.000,- ten laste van nieuw te reserveren budget.	
De Slenk; optimalisatiestudie gebruikswaarde groen en uitvoering	Stadsbeheer	2012 e.v.	€ 20.000,- ten laste van nieuw te reserveren budget.	
Opstellen Beheerplan Natuurlijk Groen	Stadsbeheer	2011	Begroting Stadsbeheer	
Landje van Berts (Doggersvaart); planvorming en uitvoering Hondenlosloopgebied	RWO Woningstichting	2012	€ 10.000,- ten laste van nieuw te reserveren budget.	ILG
Van der Vaartplantsoen; uitvoering renovatieplan	p.m.	2010	€ 20.000,- waarvan € 10.000,- ten laste van budget Nota Groen en € 10.000,- ten laste van SB renovatiebudget.	ISV
De Schooten: inrichting wijkrand zuid en zuidwest	p.m.	2012	€ 30.000,- ten laste van nieuw te reserveren budget.	ILG, Leader+, Waddenfonds
Nieuwe groene (recreatieve) verbindingen (Noorderhaven, Duinzoom-zuid)	p.m.	2012	p.m. Co-financiering	ILG, Leader+, Waddenfonds
Fiets-/kanoroute; opstellen beheerplan	Stadsbeheer	2010	€ 10.000,- ten laste van budget Nota Groen	
Balgzanddijk; onderzoek fiets-/ wandelpad	RWO	2009	€ 5.000,- ten laste van budget Nota Groen. Co-financiering	ILG, Leader+, Waddenfonds
Balgzanddijk; uitvoering recreatieve voorzieningen	p.m.	2010 e.v.	€ 10.000,- ten laste van budget Nota Groen. Co-financiering	ILG, Leader+, Waddenfonds
Nieuwe groene (recreatieve) verbinding Mariëndal-Balgzand: onderzoek en ontwikkeling	RWO	2009 e.v.	€ 20.000,- ten laste van budget Nota Groen. Co-financiering	ILG, Leader+, Waddenfonds
Realisatie hoofdgroenstructuur Kooy en Kooypunt	RWO	p.m.	Grondexploitatie	

Bijlage 1:

Conclusies Evaluatie Beleidsplan Natuur, Landschap en Stedelijk Groen (BNLS)

In 1993 heeft de gemeente Den Helder het Beleidsplan Natuur, Landschap en Stedelijk Groen (BNLS) opgesteld. Omdat dit plan inmiddels is verouderd en voor een groot deel tot uitvoering is gebracht, heeft de gemeente besloten om een nieuw groenbeleid op te stellen: de Kadernota Groen. Om tot deze kadernota te komen, is allereerst een evaluatie van het BNLS uitgevoerd. De conclusies van deze evaluatie zijn de volgende.

Hoog ambitieniveau
In totaal is grofweg 60% van de 106 voorstellen en aanbevelingen uit het BNLS geheel of gedeeltelijk gerealiseerd. De oorzaak van het niet behalen van de overige 40% van de doelstellingen heeft onder meer te maken met het hoge ambitieniveau van het BNLS.

Ten eerste werd een integrale visie voor het hele gemeentelijke grondgebied nagestreefd, waaronder ook de groengebieden die in eigendom en beheer zijn van andere overheidsorganen en particulieren. Dit betekende dat er niet alleen afstemming met het gemeentelijk beleid en de gemeentelijke organisatie noodzakelijk was, maar dat ook de beheertaken van genoemde andere overheden en particuliere organisaties in deze integrale visie moesten worden meegenomen. Het met andere partijen samenwerken om tot verdere ontwikkeling van natuurwaarden, gebruiksmogelijkheden en ruimtelijke samenhang van groene gebieden te komen, is moeilijker naarmate er meer verschillende eigenaren/beheerders zijn. Daarom wordt voor de Kadernota Groen aanbevolen om het bestaande overleg met betrokken partijen voort te zetten en waar mogelijk te versterken.

Ten tweede is een aantal van de gestelde doelen waarschijnlijk te veel gericht geweest op de verbetering van de groene functies en is te weinig rekening gehouden met andere maatschappelijke en economische belangen en met de financiële consequenties. De Kadernota Groen dient dan ook een integraal karakter te krijgen.

Plandoelen en aanbevelingen
Het BNLS geeft een aantal plandoelen aan voor de Kadernota Groen:

- Het versterken van de planologische hardheid van het groene ruimtegebruik; planologisch-juridische bescherming van het groen;
- Het creëren van landschapsecologische samenhang met betrekking tot natuur en natuurontwikkeling;
- Het verbeteren en herstellen van de landschaps(visuele) samenhang, kwaliteit en de gebruikswaarde.

Deze plandoelen zijn in het BNLS vervolgens vertaald in afzonderlijke visies op het landschap, de natuur en het stedelijk groen en voor een visie op het beheer van het groenareaal. Daarbij zijn er op tactisch niveau thematische aanbevelingen gedaan om de hoofddoelen te bereiken. Er heeft een evaluatie plaatsgevonden van de realisatie van de thematische aanbevelingen uit het BNLS. Hieronder volgt een samenvatting van deze evaluatie met meegegeven aandachtspunten voor de Kadernota Groen. Hierbij is de indeling in invalshoeken van het BNLS gevolgd.

1. Invalshoek Landschap
Het Groene Casco blijkt een goed instrument te zijn op basis waarvan afwegingen kunnen worden gemaakt bij ruimtelijke planvorming, met name in het buitengebied. De kaart is echter gedateerd en dient in de Kadernota Groen te worden herijkt en aangevuld. Daarbij dient extra aandacht te worden besteed aan de gebruiks- en belevingswaarde van de groengebieden.

2. Invalshoek Natuur
In het BNLS wordt in de visie natuur gesproken over een ecologische hoofdstructuur. Echter, het werkt verwarrend om over een gemeentelijke ecologische hoofdstructuur te spreken terwijl daarnaast sprake is van een door het rijk en provincie vastgestelde Ecologische Hoofdstructuur. Voor de Kadernota Groen wordt afgeraden om een gemeentelijke Ecologische Hoofdstructuur te benoemen in Den Helder, omdat dit een te zware status suggereert.

3. Invalshoek Stedelijk Groen
In Julianadorp bestaan er nog steeds onderhoudsproblemen met betrekking tot groen.
De beheer- en handhavingsproblemen rond de buurten en hofjes op de grens van achtertuinen en wegen in Julianadorp zijn urgent en vragen om een oplossing op korte termijn.
Een ander groenprobleem in Julianadorp is het gebruik van inheemse sortiment - met name veel bosplantsoen - op plaatsen waar te weinig ruimte is.

Daarnaast ontbreekt het nog aan een beleidsvisie voor het straatbomenbestand. In de Kadernota moeten daarom de uitgangspunten voor een nieuw bomenbeheer- en beleidsplan opgenomen worden waarbij ook aandacht besteed moet worden aan het opstellen van normen voor aanplant en herplant van straatbomen.

4. Invalshoek groenbeheer
In het BNLS is voor de situatie zoals die in 1992 was, een zonering voorgesteld voor het groenareaal in de gemeente. Men onderscheidde een drietal zones waarin voor elke zone een onderhoudsniveau werd vastgesteld. Inmiddels is er een nieuwe beheermethodiek ingevoerd. Voor het stedelijk groen is nu een onderverdeling gemaakt in structuurelementen en het gewenste beheer is middels beelden inzichtelijk gemaakt en voor de diverse structuurelementen vastgelegd. Voor de Kadernota is het handig om slechts één gebiedsindeling te hebben.

Bijlage 2:

Spelen in het groen

Inleiding
Spelen is voor de ontwikkeling van kinderen van groot belang. De speelruimte kan worden onderverdeeld in twee typen:
1. De formele speelruimte: de openbare ruimte die bewust voor spelen is ingericht, voornamelijk door het plaatsen van speeltoestellen;
2. De informele speelruimte: de openbare ruimte die niet is voorzien van speeltoestellen, maar zodanig is ingericht dat deze voldoende aanleiding geeft tot spelen. Deze ruimte is niet speciaal bedoeld als speelruimte, maar is een gebied waar kinderen toch (veilig) kunnen spelen, zoals de straat, de stoep, het plantsoen en het water. De ruimte is impliciet, niet specifiek aanwijsbaar en niet af te bakenen, maar wel kindvriendelijk ingericht.

Voor inrichting, onderhoud en beheer van de formele speelruimte is de nota Spelen in Den Helder (gemeente Den Helder, 2000) opgesteld en wordt in 2007 een Beheerplan Spelen vastgesteld. Voor de informele speelruimte is in Den Helder nog geen beleid vastgesteld, terwijl Den Helder veel groengebieden heeft die potentieel als speelruimte voor kinderen zouden kunnen dienen. Onduidelijk is hoe toegankelijk en bereikbaar (i.v.m. verkeersveiligheid) deze groengebieden zijn voor spelen. Bovendien is er, gezien de vele vragen die hierover aan de gemeente worden gesteld en het toenemend aantal beperkt toegankelijke natuurgebieden, sprake van een toenemende behoefte aan speelmogelijkheden in het groen.

Er dient dan ook te worden onderzocht welke groengebieden qua locatie en inrichting potentie hebben als informele speelruimte en wat er op het gebied van inrichting en onderhoud voor moet gebeuren om de gebieden kindvriendelijk(er) te maken. Vervolgens dient dit onderzoek te worden doorvertaald in beleid voor de informele speelruimte. In deze bijlage wordt een aantal randvoorwaarden geformuleerd die bij het nieuw op te stellen beleid dienen te worden meegenomen. Dit nieuw op te stellen beleid dient zijn beslag te krijgen in een nog op te stellen Kadernota Spelen. Totdat dit beleid van kracht is, zullen de genoemde randvoorwaarden gelden als richtlijn voor nieuwe door de gemeente op te stellen ruimtelijke plannen.

Randvoorwaarden voor spelen in het groen
- Er dient, conform het advies van de Raad voor het Landelijk Gebied en de richtlijn uit de Nota Ruimte, minimaal 75 m^2 (speel)groen per woning binnen een afstand van 500 meter van de woning aanwezig te zijn. Bij nieuwe ruimtelijke inrichtingsplannen op wijk- en buurtniveau en hoger dient hiermee rekening te worden gehouden.
- Potentiële gebieden voor spelen in het groen in de bestaande situatie dienen aan de volgende eisen te voldoen:
    - in of dichtbij kinderrijke woonwijken;
    - met eenvoudige maatregelen geschikt te maken (van nature al potentie);
    - er dient een risicoanalyse te worden opgesteld ten aanzien van sociale veiligheid, onderhoud en verkeersveiligheid.
- Er dient variatie in de inrichting van het gebied te zijn;
- Er moet een goede afstemming met andere functies plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld hondenuitlaatgebieden, natuurgebieden en representatief groen. Hiervoor dient een

zonering te worden aangewezen waarin wordt aangegeven welke groengebieden in welke mate bestemd zijn voor spelen in het groen. Aanbevolen wordt om deze zonering Kadernota Spelen of Kadernota Jeugdbeleid nader uit te werken;

- De toegankelijkheid voor kinderen met een functiebeperking dient te worden meegenomen;
- Voor de beheer(s)baarheid dient een beheerplan te worden opgesteld.

Bijlage 3: kaarten

1. Historische landschapselementen 1795
2. Historische landschapselementen 1867
3. Waterkaart
4. Gebieden met natuurwaarden en eigendomssituatie
5. Landschapstypologieën
6. Sterkten
7. Zwakten
8. Invloedsferen
9. Structurerende elementen
10. Gebruik
11. Groene Casco

Kaart 1: Historische landschapselementen 1795

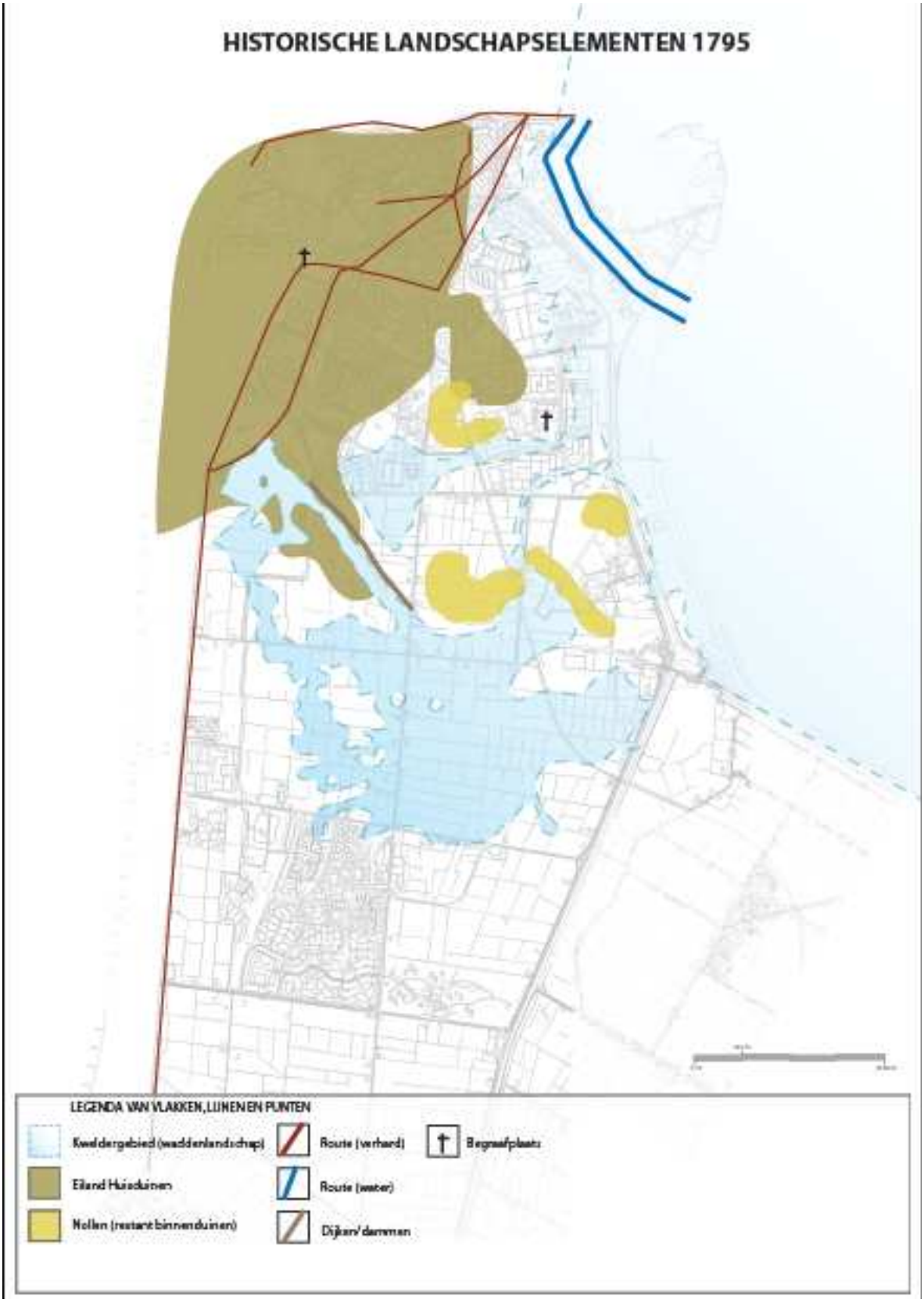

Kaart 2: Historische landschapselementen 1867

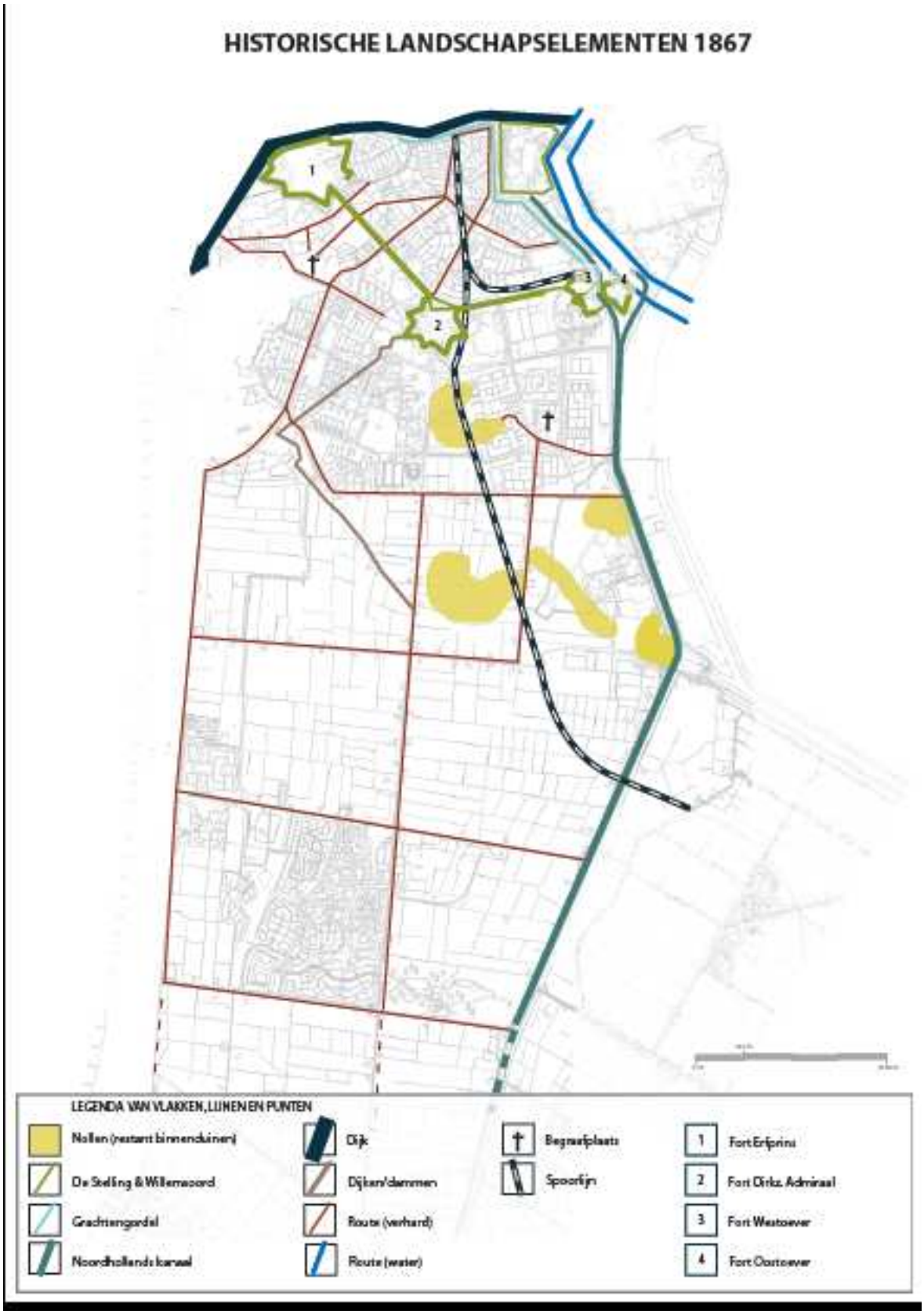

3. Waterkaart

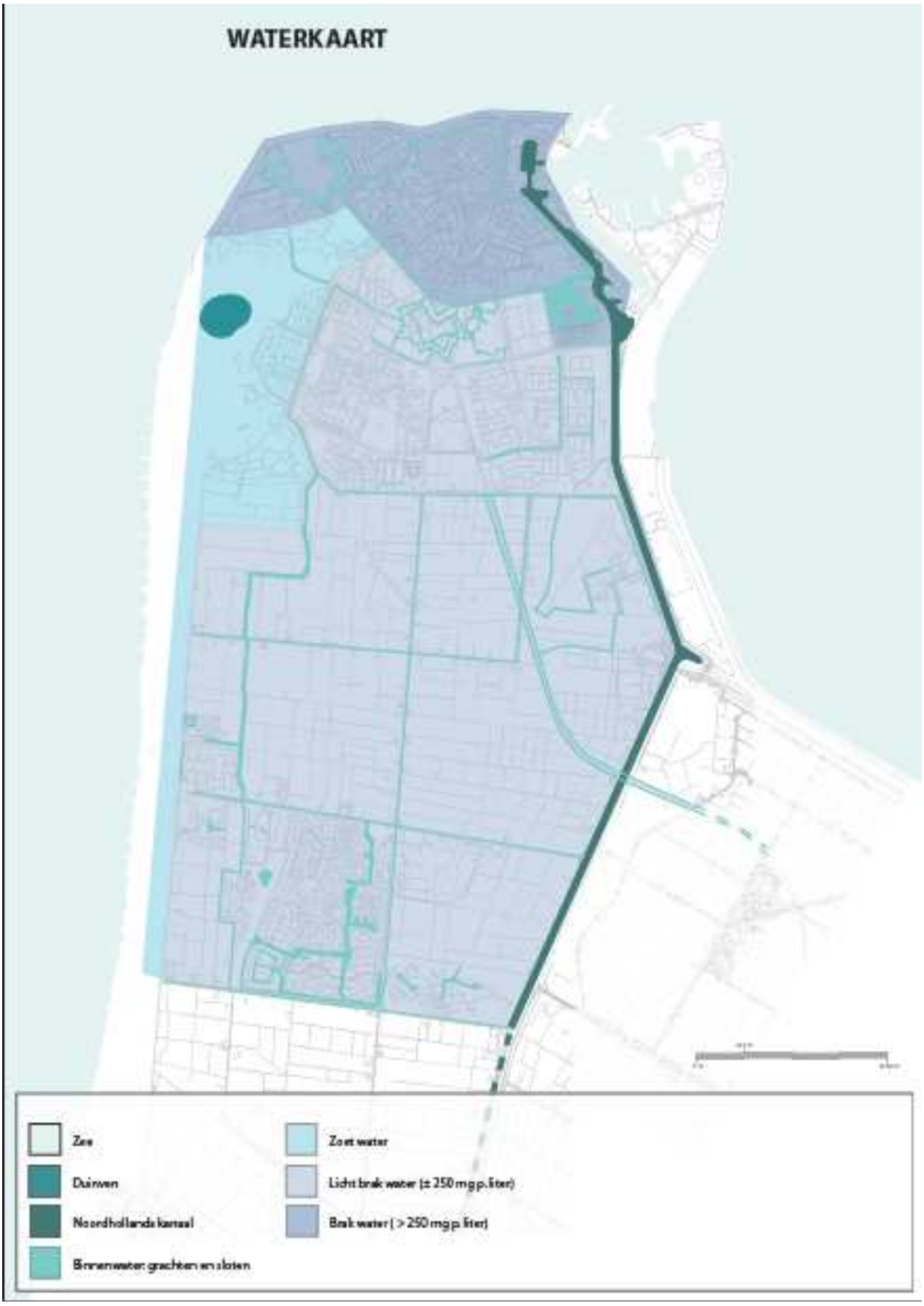

Kaart 4: Gebieden met natuurwaarden en eigendomssituatie

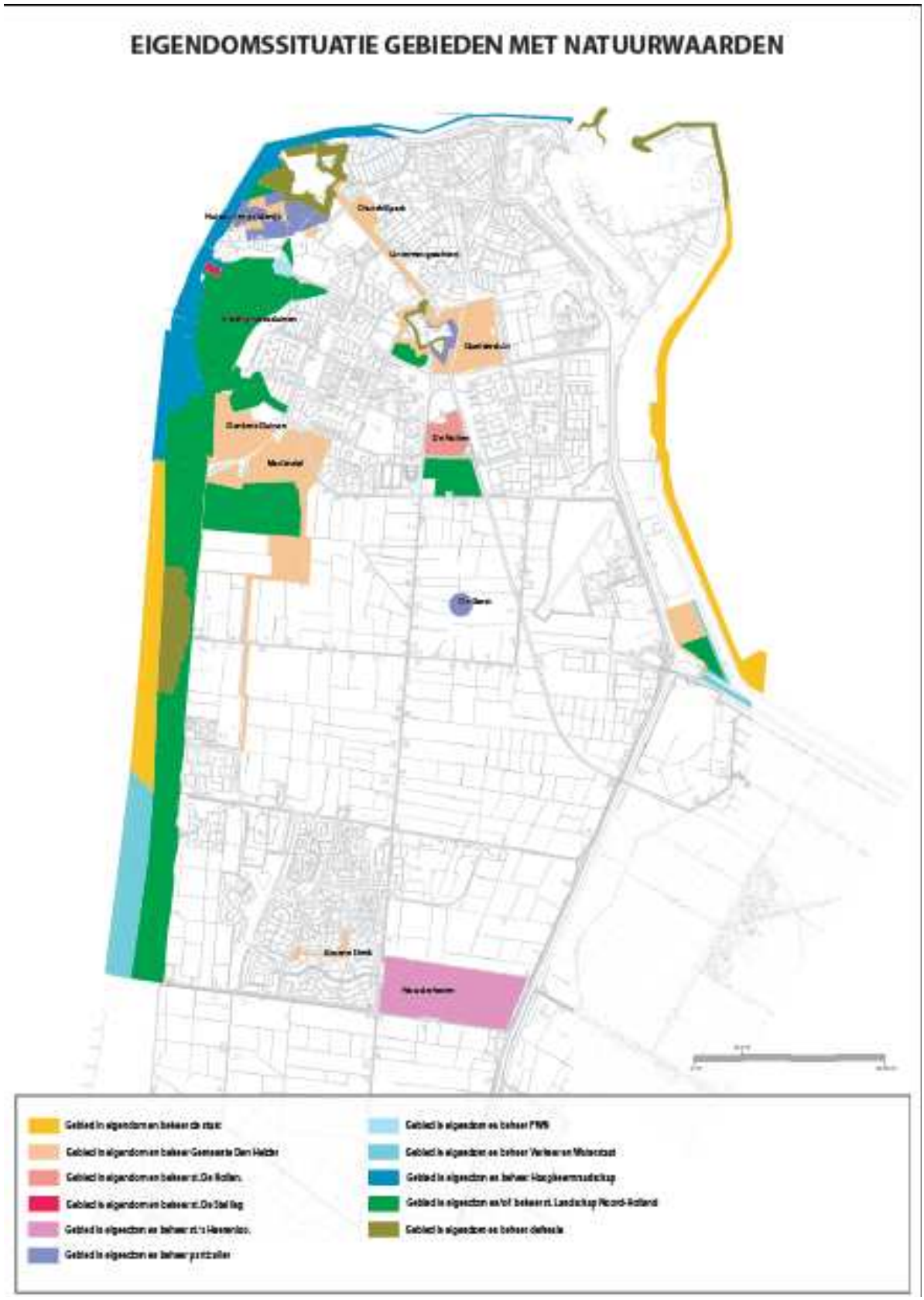

Kaart 5: Landschapstypologieën

Kaart 6: Sterkten

Kaart 7: Zwakten

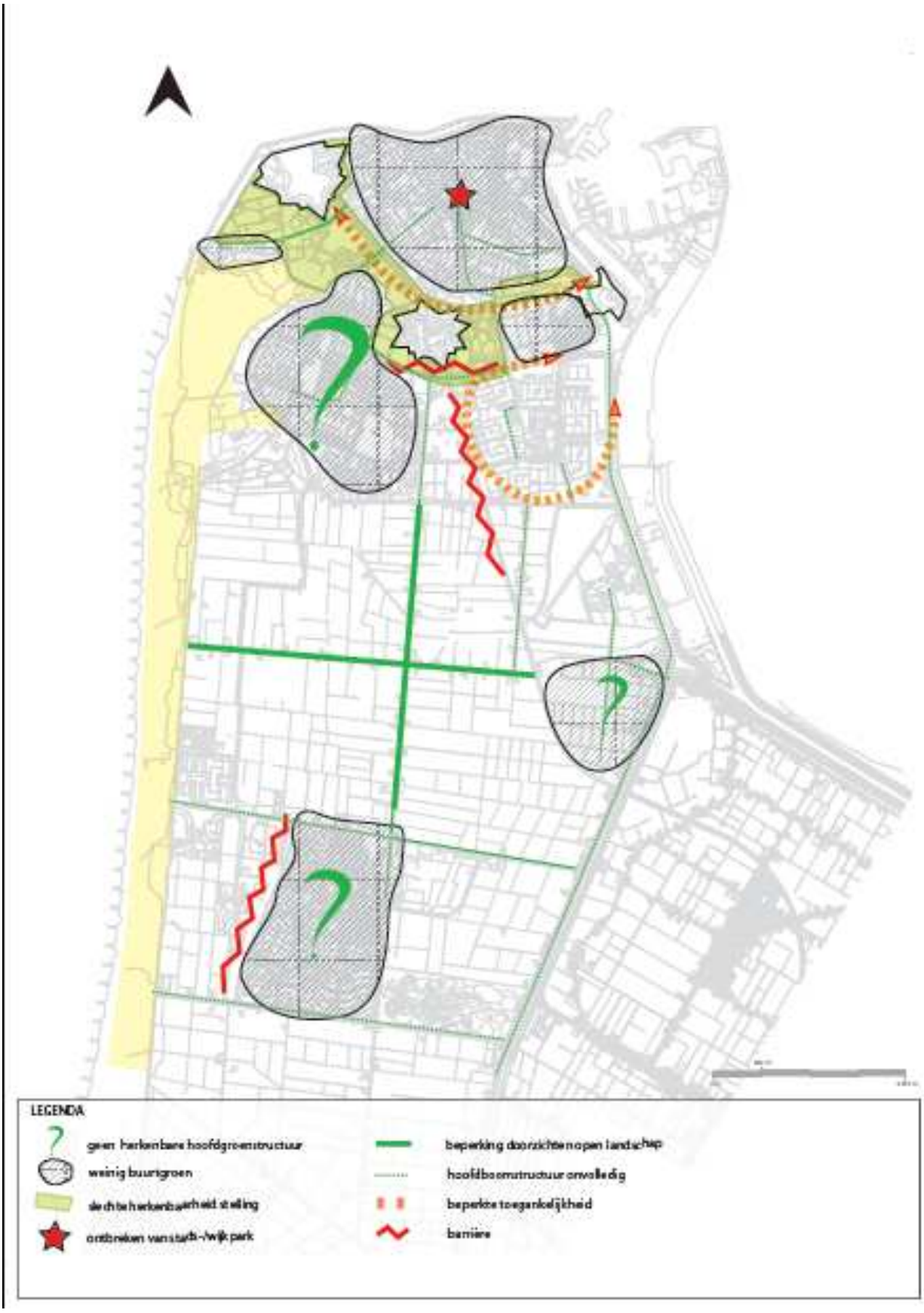

Kaart 8: Invloedsferen

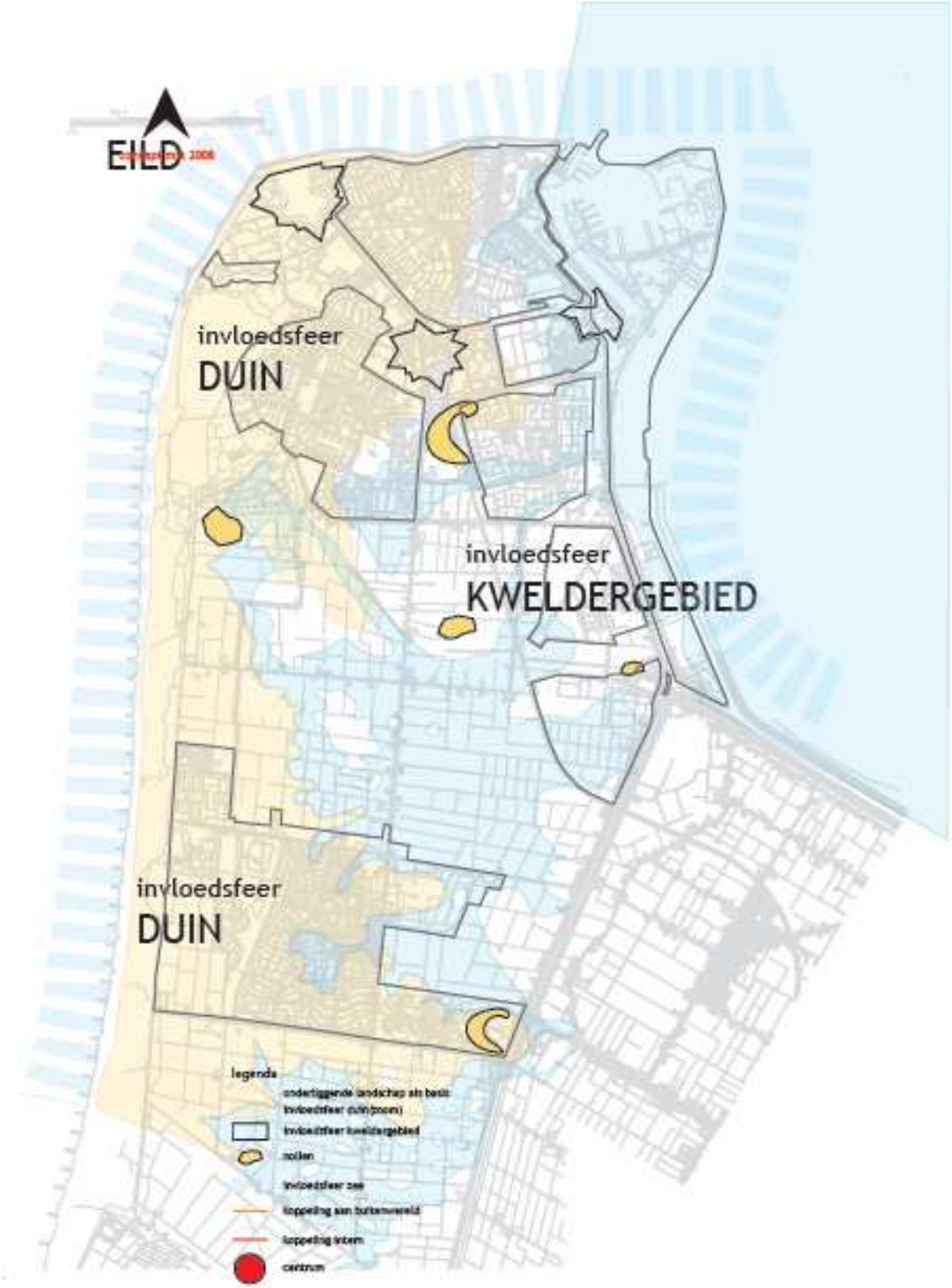

Kaart 9: Structurerende elementen

Kaart 10: Gebruik

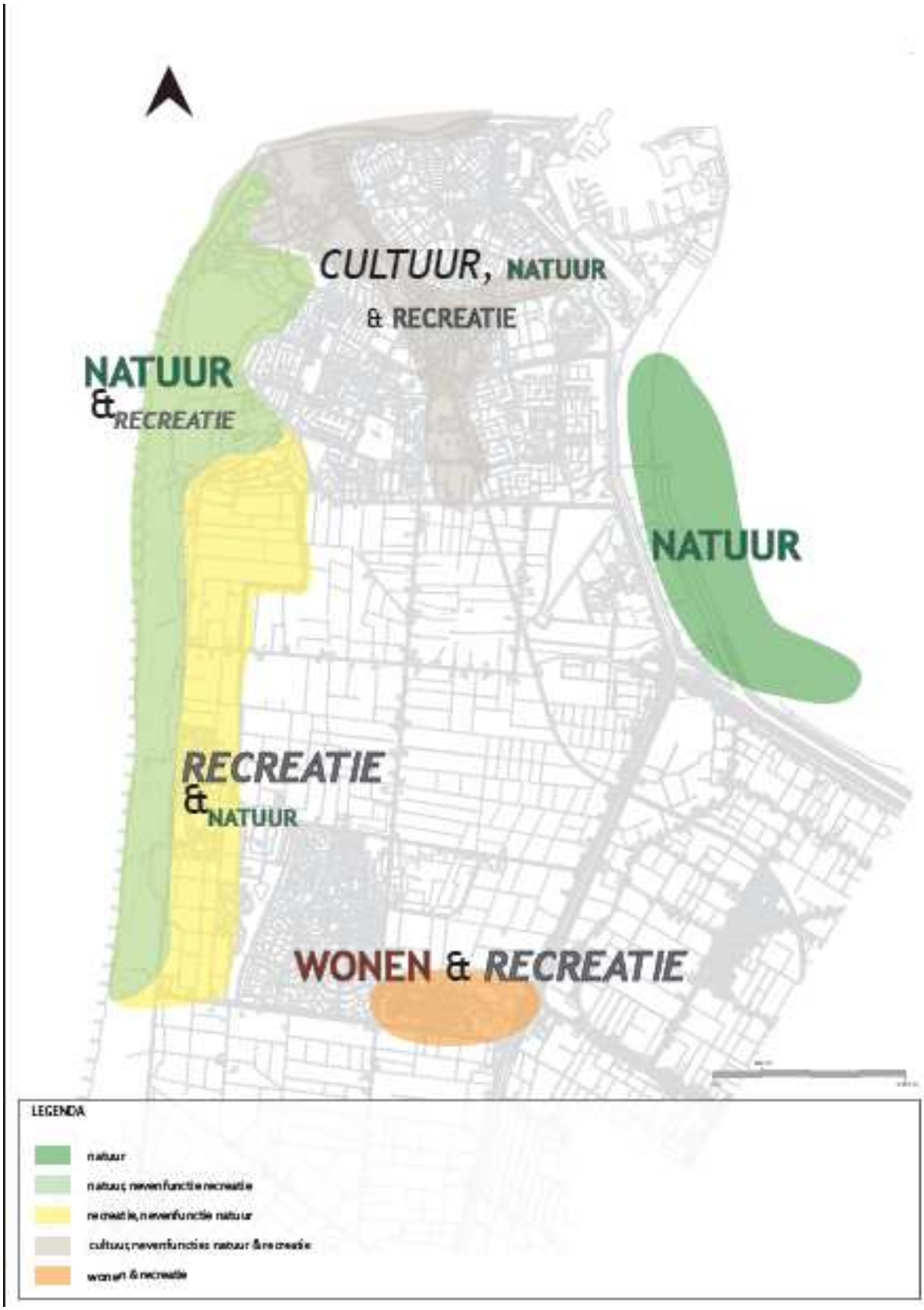

Kaart 11: Groene Casco